

Türk Din Psikolojisi Dergisi
Turkish Journal for the Psychology of Religion

Sayı: 1 • Haziran 2020 • 181-218
Issue: 1 • June 2020 • 181-218

**Türk Din Psikolojisi Çalışmalarında
'Çocukluk Dönemi Dinsel Gelişimi' Literatürü
(1958-2020) Üzerine Bir Araştırma**

A Research on 'Religious Development in Childhood' Literature (1958-2020) in Turkish Psychology of Religion Studies

Kader Cansu Abay

Yüksek Lisans Öğrencisi
Balıkesir Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
E-posta: dipakademi23@gmail.com
Orcid: 0000-0002-3625-9394
Balıkesir / Türkiye

MSc Student
Balıkesir University
Institute of Social Sciences
E-mail: dipakademi23@gmail.com
Orcid: 0000-0002-3625-9394
Balıkesir / Turkey

Türk Din Psikolojisi Dergisi
Turkish Journal for the Psychology of Religion

Makale Türü • Article Type Araştırma • Research
Geliş Tarihi • Received 29 Mayıs 2020 • 29 May 2020
Kabul Tarihi • Accepted 10 Haziran 2020 • 10 June 2020

* Bu makale, yazarın *Çocukluk dönemi dinsel gelişimi (1958-2019) üzerine bibliyografik bir araştırma* başlıklı lisans tezinden üretilmiştir.

Ö z e t

Bu makalenin amacı, Türk din psikolojisi çalışmalarında çocukluk dönemi dinsel gelişimi üzerine bir literatür (1958-2020) taraması yapmaktır. Bu bağlamda makalede, 1958-2020 yılları arasında ‘çocukluk dönemi dinsel gelişimi’ konusunda yapılan ‘kitap, tez, makale, bildiri, çeviri ve ansiklopedi maddesi’ türündeki araştırmalar akademik ürün çeşitliliğine göre gruplanarak bir araya toplanmıştır. 1958-2020 yılları arasında bu çalışmalarda meydana gelen gelişim ve değişimi bir bütün olarak gözlemlene fırsatı da sunan bu makalede, metodolojik olarak literatür tarama modeli kullanılmıştır. Bu makalede Türkçe literatüre yer verilerek, dinsel gelişim dönemlerinden ‘çocukluk dönemi dinsel gelişimi’ üzerine araştırma yapmayı planlayan araştırmacıların kaynak tarama ihtiyacını gidermek de hedeflenmiştir. Bu hedefler doğrultusunda makalede sonuç olarak; akademik ürünlerin türlerine göre nicel dağılımlarına bakıldığında, taranan kaynakların % 4’ünü kitapların (n=12), % 55’ini tezlerin (n=177), % 27’sini makalelerin (n=85), % 11’ini bildirilerin (n=34) ve % 3’ünü ise çevirilerin (n=10) oluşturduğu görülmüştür. Konuyla ilgili yapılan taramalarda oldukça sınırlı düzeyde (n=1) ansiklopedi maddesi olduğu saptanmıştır. Tüm bu nicel ürün çeşitliliğine göre toplamda 319 adet kaynağın tarandığı tespit edilmiştir. Çocukluk dönemi dinsel gelişimi üzerine (1958-2020) yapılan literatür taraması sonucunda genel bir değerlendirme yapıldığında, söz konusu gelişim dönemi üzerine Türkiye’deki araştırmaların ağırlıklı olarak din pedagogları tarafından yapıldığı dikkati çekmektedir. Dolayısıyla çocukluk dönemi dinsel gelişimi üzerine oluşturulan din psikolojisi literatürünün din eğitimine göre nicel bir düşüş gösterdiği söylenebilir. Türkiye’de din eğitimi alanında çalışan din pedagoglarının din psikologlarına oranla nicel fazlalığı bunun sebeplerinden biri olabilir. Ayrıca din psikolojisi alanında çalışan araştırmacılar için konuya ilişkin şu önerilerde bulunulabilir: (i)-Türk din psikolojisi literatürünü zenginleştirmek için her yıl düzenli olarak yapılan din psikologları toplantılarında, çocukluk dönemi dinsel gelişimi üzerine yapılacak tez çalışmaları ve yayınları özendirmek amaçlı bazı önerilerde bulunup prensip kararları alınmalıdır. (ii)-Ayrıca düzenli aralıklarla söz konusu gelişim döneminde yapılan çalışmaların güncellenebilmesi amacıyla bibliyografi ve literatür çalışmaları sürdürülmelidir. Böylece bu konu üzerine çalışacak din psikologlarının söz konusu kaynaklara erişimi ve literatür eksikliğine ilişkin problemleri daha kolay aşılabilir.

A n a h t a r K e l i m e l e r

Din psikolojisi • Çocukluk dönemi • Dinsel gelişim • Literatür
Bilim tarihi

A b s t r a c t

The purpose of this article is to produce a literature review (1958-2020) out of Turkish psychology of religion studies on religious development in childhood. In this context, researches on 'religious development in childhood' "books, theses, articles, papers, translations and encyclopaedia article" from 1958 to 2020, were grouped together according to the variety of academic products. In this article, which provides the opportunity to observe the development and change that occurred in these studies from 1958 to 2020 as a whole, the method of literature survey was made use of methodologically. Including the Turkish literature in this article, it is also aimed to eliminate the need for resource scanning for researchers who plan to conduct research on 'religious development in childhood' of religious development periods. In line with the aims, it was determined in the conclusion of the article that; considering the quantitative distribution of academic products by types, 4% of the scanned sources were books ($n = 12$), 55% of them were theses ($n = 177$), 27% of them were articles ($n = 85$), 11% of them were papers ($n = 34$) and 3% were found to be translations ($n = 10$). During the scanning on the subject it has been also determined that there is a very limited number of encyclopaedia articles ($n = 1$). According to all of this variety of quantitative products, it was determined that a total of 319 sources were scanned. When a general evaluation is made based on the literature review on religious development in childhood (1958-2020) upon such a period of development in question, it is notable that researches in Turkey are carried out mainly by pedagogues of religion. Therefore, it can be said that the psychology of religion literature created on the religious development in childhood shows a quantitative decrease compared to that of the religious education. It may be one of the reasons that the number of pedagogues of religion working in the field of religious education in Turkey is greater than that of psychologists of religion. In addition, the following suggestions can be made for researchers working in the field of psychology of religion: (i)-In order to enrich the Turkish psychology of religion literature, some suggestions and principle decisions should be made in annual psychologists of religion meetings to encourage the production of thesis, studies as well as publications on religious development in childhood. (ii)-Bibliography and literature studies should continue at regular intervals in order to update the studies in the aforementioned period of development. Thus, it may be easier for psychologists of religion to study on this subject to access the mentioned resources and overcome problems related to the lack of studies in literature.

K e y w o r d s

Psychology of religion • Childhood • Religious development
Literature • History of science

Giriş

Bir dargın bir barışık kardeşler olarak bilinen din ile psikoloji arasındaki ilişkinin 1880’li yıllara dayandığı görülmektedir. Bir yandan aydınlanma felsefesinin din üzerinde bıraktığı olumsuz izlenimler, diğer yandan ise bu iki alanın birbirine olan gereksinimlerinin görmezlikten gelinememesi gibi durumlar din ve psikoloji arasında çoğu zaman çatışmaya sebep olmuştur (Köse & Ayten, 2012: 7). Bu tarihsel çatışmalı sürecin ardından son yıllarda psikolojiden ayrılarak bağımsız bir bilim dalı olmayı başaran din psikolojisi; ‘bireylerin dinsel davranışlarını, bu davranışların psikolojik sebeplerini ve sonuçlarını bilimsel ilkeler ve yöntemlerle araştıran bilim dalı’ şeklinde tanımlanabilir (Horozcu, 2015: 45).

Din psikolojisi literatüründeki alana ilişkin yapılan betimsel tanımlardan hareketle dinin birey davranışı üzerindeki etkilerini ve yansımalarını inceleyen din psikolojisi bilim dalının birey-kutsal varlık ilişkisini ve bu ilişkiden ortaya çıkan teolojik içeriğin psikolojik boyutlarıyla ilgilendiği söylenebilir. Bu bağlamda “dinsel tasavvurlar, dinsel duygular ve düşünceler, din değiştirme, inanç, dua, mistik deneyim, tövbe ve ibadet” gibi bireyin dinsel davranışlarının her türlü psikolojik yönü din psikolojisi bilim dalının başlıca alt araştırma konuları kapsamındadır (Peker, 2014: 32-33). Dolayısıyla alana ilişkin söz konusu bu durum din psikoloğu Koç (2005) tarafından “din psikolojisinin temel konusu, dinsel yaşamın bireyin iç dünyasına yansıyan öznel yönüdür. Dolayısıyla bireyin, dinsel nitelik taşıyan tüm ruhsal yaşam ve davranış alanları, din psikolojisinin inceleme konusu içerisine girmektedir” biçiminde betimlenmiştir (Koç, 2005: 41).

Din psikolojisi bilim dalının bir diğer alt araştırma-inceleme konusu ise dinsel gelişim dönemleridir. Adı geçen bu konu, temelde gelişim psikolojisiyle ortak bir çalışma alanını oluşturmaktadır. Ardışık olarak sırasıyla ‘çocukluk, ergenlik, yetişkinlik ve yaşlılık’ olmak üzere dört temel gelişim dönemlerinde gelişim psikolojisi perspektifinden bireylerin psiko-motor, psiko-sosyal, duyuşsal ve bilişsel gelişimleri incelenirken; din psikolojisi perspektifinden de bireylerin dinsel, ahlaki ve değer gelişimleri araştırılmaktadır.

Din psikolojisi alanının bir alt araştırma konusu olarak çocukluk dönemi dinsel gelişiminde, 0-12 yaş arasındaki çocukların dinsel duygu, düşünce, tutum ve davranışlarının oluşum ve gelişimleri incelenmeye ve araştırılmaya çalışılmaktadır. Bireyin sonraki gelişim dönemlerindeki dinsel duygu, düşünce, tutum ve davranışlarının temeli çoğunlukla çocukluk döneminde atılmaktadır. Bu döneminin en belirgin dinsel gelişim

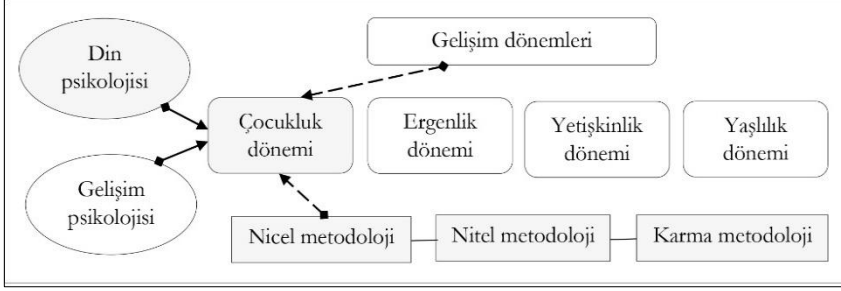
özelliklerinden biri çocuğun bilişsel gelişimine bağlı olarak ortaya çıkan 'kolay inanılrlık' özelliğidir. Bu özellik sayesinde sorgulamadan ve şüphelenmeden dinsel konulara inanmaya hazır duruma gelen çocuk, bu konularda sosyal çevresinden duyduğu her şeyi akıl yürütmeden özümseyebilmektedir. Psiko-teolojik içerikli bu gelişimsel durum, çocuğun sonraki gelişim dönemlerinde dine yaklaşmasını veya uzaklaşmasını doğrudan etkileyebilmektedir (Köylü, 2004: 138).

Çocukluk dönemindeki diğer bir dinsel gelişim özelliği de taklitçiliktir. Çocuk çevresinde gözlemlediği davranışları basit düzeyde herhangi bir akıl yürütmeden taklit eder ve bundan haz alır. Örneğin; çocuk namaz kılan anne-babalarını bilinçsiz bir şekilde taklit edebilir, fakat namazın önemi hakkında bilişsel bir düşünceye sahip olamayabilir. Bu dönemin bir diğer dinsel gelişim özelliği ise antropomorfizmdir. Bu özelliğin dinsel belirtisi olarak çocuk Allah'ı insan şeklinde tasavvur etmektedir. Örneğin; Allah'ı çok güçlü bir insan olarak hayal edebilir. Bu durumun sebebi çocuğun somut düşünme aşamasında olması sebebiyle soyut kavramları anlayabilecek zihinsel hazırlığının bulunmamasıdır. Çocukların bu dönemde karşı karşıya kaldıkları diğer bir özellik ise egosantrizimdir. Bu özelliğin dinsel belirtisi olarak çocuk tüm çevresinin kendisi için yaratıldığını düşünebilir. Bu dinsel gelişim özelliği çocuğun dualarına da yansımaktadır. Örneğin; çocuk dualarında Allah'tan dondurma, şeker ve çikolata gibi sevdiği yiyecekleri isteyebilir (Şentürk, 2017: 74-78).

Son çocukluk döneminde çocuğun dinsel gelişiminde okullaşma süreci, önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Bu dönemde çocuk sorduğu sorulara cevap alırken daha bilinçli, seçici, anlamaya dönük bir özveride bulunur. Fakat soyut döneme tam anlamıyla geçemediğinden dinle ilgili soyut kavramları bilişsel olarak kavramakta zorlanabilir. Daha önce yakın çevresindeki davranışları taklit eden çocuk, okula başladıktan sonra öğretmenini model almaya başlar. Öğretmenin çocuk için etkili bir otorite olması sebebiyle öğretmenin sınıf için ve dışındaki dinsel tutumları ve davranışları, çocuğun dinsel gelişimi açısından oldukça önemlidir (Certel, 2014: 189). Bu kapsamda din psikolojisi bilim dalında bir literatür çalışması olan bu makale, gelişim dönemlerinden çocukluk dönemi dinsel gelişimiyle sınırlandırılmıştır (ayrıca bkz. Şekil-1).

Şekil-1:

Dinsel gelişim dönemleri araştırma konuları

Bu makalenin amacı, Türk din psikolojisi çalışmaları kapsamındaki 1958-2020 yılları arasında ‘çocukluk dönemi dinsel gelişimi’ konusunda yapılan ‘kitap, tez, makale, bildiri, ansiklopedi maddesi ve çeviri’ türündeki araştırmaları akademik ürün çeşitliliğine göre gruplayarak bir araya toplamaktır. Dolayısıyla bu konuda yapılan çalışmalarda zaman içerisinde meydana gelen gelişim ve değişimi bir bütün olarak gözlemleyebilmeyi de hedefleyen bu makalede, metodolojik olarak literatür tarama modeli kapsamında ‘belge tarama’ tekniği kullanılarak alana ilişkin Türkçe kaynaklardan oluşan bir literatür taraması yapılmıştır (Karasar, 2016: 229).

Her çalışmanın olduğu gibi bu makalenin de yöntemsel ve kaynaklı bazı sınırlılıkları vardır. Bu literatür çalışmasının sınırlılıkları ise şunlardır:

(i)-Türk din psikolojisi araştırmalarında dinsel gelişim dönemleri üst başlığında değerlendirilebilecek olan bu literatür taraması, ‘çocukluk dönemi’ ile sınırlandırılmıştır.

(ii)-Literatür taramasına konu olan ‘çocukluk dönemi’ üzerine yapılan araştırmalar, ana-akım yaklaşım dikkate alınarak din psikolojisiyle sınırlandırılmıştır. Ancak başlıkta direkt din psikolojisini çağrıştırmayan fakat çalışma içeriğinde din psikolojisini kapsayan disiplinler arası nitelikteki çalışmalara da yer verilmiştir.

(iii)-Bu literatür taraması internet tabanlı yapılmıştır. Bu bağlamda tezler için “Ulusal Tez Merkezi” (<https://tez.yok.gov.tr>); makaleler, bildiriler ve çeviriler için “Türkiye Diyanet Vakfı - İslâm Araştırmaları Merkezi” (<http://ktp2.isam.org.tr>); kitaplar için “Google Akademik, Milli Kütüphane” (<https://scholar.google.com.tr>; <https://www.mku-tup.gov.tr>); ansiklopedi maddeleri için “Türkiye Diyanet Vakfı - İslâm Ansiklopedisi”nin (<https://www.islamansiklopedisi.org.tr>) internet ortamındaki veri tabanları kullanılmıştır. Dolayısıyla elde edilen literatür, bu kaynaklardan elde edilen verilerle sınırlıdır.

(iv)-Bu çalışmaya özgü literatür taraması yapılırken ‘çocuk, çocukluk, çocukluk dönemi, çocuklar, çocuğun, çocuğa, ilköğretim, okul öncesi, ortaöğretim, ahlaki gelişim, dini gelişim, dindarlık, tasavvur, dua,

ibadet, Allah, 0-3 yaş, 0-6 yaş, 3 yaş, 4 yaş, 5 yaş, 6 yaş, 7 yaş, 8 yaş, 9 yaş, 10 yaş, 11 yaş, 12 yaş' anahtar kavramları kullanılmıştır. Dolayısıyla bu çalışmada ulaşılan literatür, adı geçen bu anahtar kavramların taranması sonucunda elde edilen kaynaklarla sınırlandırılmıştır.

a. Çocukluk Dönemi Dinsel Gelişimi Literatürü

Çocukluk dönemi dinsel gelişimi üzerine literatür taramasını içeren makalenin bu bölümünde, akademik ürün türü olarak sırasıyla "(a) kitaplar, (b) tezler, (c) makaleler, (d) bildiriler, (e) çeviriler ve (f) ansiklopedi maddeleri"nde yer alan kaynaklar bulunmaktadır.

a.a. Kitaplar

Makalenin bu bölümünde yer verilen kitapların bibliyografik nitelendirme yazım formatı sadece bu çalışmaya özgü olarak "yazar soyadı ve adı, kitap adı, yayınevi adı, basım yeri ve yılı" biçiminde düzenlenmiştir.

1. Ay, Mehmet Emin. Çocuklarımıza Allah'ı Nasıl Anlatalım. Timaş Yayınları, İstanbul-1993.

2. Çoban, Mustafa. Okul Öncesi (3 – 6 yaş) Din ve Ahlak Eğitimi. Hüner Yayınevi, İstanbul-2016.

3. Doğan, Mebrure. Temel Eğitim Döneminde Dinî ve Ahlâkî Gelişim. (içinde) İlkokulda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi. (ss. 233-260). (Ed. F. Çakmak). Eğiten Kitap Yayıncılık. Ankara 2018. (kitap bölümü).

4. Karaca, Faruk. Dinî Gelişim Psikolojisi. Eser Ofset Matbaacılık, Trabzon-2016.

5. Karaca, Faruk. Dini Gelişim Teorileri. Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları, İstanbul-2007.

6. Konuk, Yurdağül. Okul Öncesi Çocuklarda (5-6 Yaş) Dini Duygunun Gelişimi ve Eğitimi. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları. Ankara-1994.

7. Köylü, Mustafa & Oruç, Cemil. Çocukluk Dönemi Din Eğitimi. Nobel Yayıncılık, Ankara-2017.

8. Köylü, Mustafa. Gelişimsel Basamaklara Göre Din Eğitimi, Nobel Yayın Dağıtım. Ankara-2013.

9. Mehmedoğlu, Yurdağül. Ahlâkî ve Dinî Gelişim: "Çocuğum Değerlerimizi Öğreniyor". Morpa Kültür Yayınları, İstanbul-2003.

10. Selçuk, Mualla. Çocuğın Eğitiminde Dini Motifler. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara-1990.

11. Yavuz, Kerim. Çocukta Dini Duygu ve Düşüncenin Gelişimi. Boğaziçi Yayınları, İstanbul-2012.

12. Yıldız, Murat. Çocuklarda Tanrı Tasavvurunun Gelişimi. İzmir İlahiyat Vakfı Yayınları, İzmir-2007.

a.b. Tezler

Makalenin bu bölümünde yer verilen tezlerin bibliyografik nitelendirme yazım formatı sadece bu çalışmaya özgü olarak “ulusal tez merkezi numarası, yazar adı ve soyadı, yılı, tez adı (Türkçe + İngilizce), tez türü” biçiminde düzenlenmiştir. Ayrıca tezler yapıldığı yıllara göre verilmiştir.

1. [1022819]. Binnaz Sarı. (2000). Halide Edib Adıvar'ın talim ve terbiye kitabında ve çocukluk dönemini anlatan kitaplarında din motifleri ve din eğitimi (Mor Salkımlı Ev). (Yüksek Lisans).

2. [104566]. Fatma Özgüleç. (2001). 7-11 yaşlarındaki çocukların ahlaki yargılarının gelişimi / A research on the moral development of 7-11 years old children. (Yüksek Lisans).

3. [11119]. Gelengül Koca. (1987). İlkokul birinci sınıfa devam eden yedi yaşındaki çocukların ahlaki yargılarını etkileyen faktörler / Some factors influencing the moral judgements of the seven year age students going to primary school's first grade. (Yüksek Lisans).

4. [122328]. Halise Kader Zengin. (2002). Eğitsel oyunlar ve ilköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde kullanımı. (Yüksek Lisans).

5. [123254]. Zarife Şahin Seçer. (2003). Yoğun düşünme (reflection) eğitimi programının çocukların ahlaki yargılarına etkisinin incelenmesi / The Study of the effect of reflection training program on children's moral judgements. (Doktora).

6. [124824]. Gülsüm Pehlivan. (2003). Çocuk kitaplarında dini motifler ve din eğitimi / Religious concepts and religion education in the child stories. (Yüksek Lisans).

7. [125297]. Mehmet Ekşi. (2002). Din ve ahlak bilgisi kitaplarının çocuklara yaklaşımı / The Approach of books of ethic and religion to the children. (Yüksek Lisans).

8. [130757]. Sümeyye Sağlık. (2003). Okul öncesi dönemde duygu eğitimi (çocuğa güven duygusunun kazandırılması) / Emotional training in pre-school period (establish self confidence on children). (Yüksek Lisans).

9. [133965]. Durdu Tola. (2003). İlkokul 5. sınıf çocuklarında ahlaki yargı ile ana baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi / Analyse the relationship between primary 5th grade childrens moral behaviour and parent attitudes. (Yüksek Lisans).

10. [136875]. Hatice Kotan. (2003). 5-6 yaş çocuğu ana sınıf öğrencilerinde dini duygu ve düşünce gelişimi / Developing of religious sensation and religious thinking 5-6 age group of pre-school children. (Yüksek Lisans).

11. [149279]. Afife Turhan. (2004). (Hz. Peygamber'in hadisleri ışığında) çocuğun eğitiminde oyunun yeri / The place of games in the education of a child in the light of the prophets hadith. (Yüksek Lisans).

12. [150792]. Nagihan Taşdemir. (2006). Anne-baba ve çocukların perspektifinden yatay ve dikey bireycilik-toplumculuk, dindarlık ve anababalık stilleri arasındaki ilişkiler / The relationships between vertical and horizontal individualism-collectivism, religiosity, and parenting styles from perspective of parents and their children. (Yüksek Lisans).

13. [161655]. Banu Baç Uslu. (2005). Alt sosyo-kültürel özellikler, annenin eğitim durumu, kardeş sayısı ve cinsiyetin çocukların ahlak ve sosyal kural bilgilerine etkisinin incelenmesi / The research of the influence of sub-social cultural characteristics, mother's education level, number of siblings and gender on children's knowledge of moral & social rules. (Yüksek Lisans).

14. [172833]. Gonca Özaydın. (2006). 6-11 yaş çocuklarının dini gelişiminde korku motifinin rolü / Influence of fear on religion progress of six to eleven age children. (Yüksek Lisans).

15. [186086]. Aslı Kanık Tetik. (2006). İlköğretim çağı çocuğunun ahlak gelişmesinde manevi değerlerin etkisi / The effects of spiritual values to moral development of primary education children. (Yüksek Lisans).

16. [186901]. Fatma Topbaşı. (2006). Okul öncesi dönem 6 yaş grubu çocukların törel (ahlaki) gelişiminde dramının yeri ve önemi / The place and the importance of the drama at the moral development of six age pre-school children. (Yüksek Lisans).

17. [187494]. Şeyma Şafak. (2006). 6-11 yaş çocuklarının Allah ve peygamberden istek ve beklentileri / Expectations of children between 6-11 years old from god and the prophet. (Yüksek Lisans).

18. [188946]. Hatice Acar. (2006). İlkokul çocuklarının inanç gelişimi: Psiko-teolojik bir yaklaşım / The development of primary school children's school faith: A psyche-theological approach. (Yüksek Lisans).

19. [189025]. Aylin Sözer Çapan. (2005). 3-11 yaş çocuklarının ahlak gelişimlerinin Piaget'in ahlaki gelişim kuramına göre incelenmesi / Analysis of moral development of 3-11 year old children according to Piaget's moral development theory. (Yüksek Lisans).

20. [19482]. Bayram Çetin. (1991). 6-12 yaşları arasındaki çocuklarda Allah kavramının gelişimi. (Doktora).

21. [204559]. Fatma Gündüz. (2007). Okul öncesi dönem çocuklarında dini tasavvurlara psikolojik bir yaklaşım / A psychological approach to the religious imaginations at preschool period child. (Yüksek Lisans).

22. [207898]. Ayşegül Yıldız. (2007). Sokakta çalışan çocuklarda ahlaki ve dini duyguların gelişimi / The development of ethical and religious feelings among the working street children. (Yüksek Lisans).

23. [207987]. Ayşe Uysal. (2006). Okul öncesi dönemde çocuğa doğruluk kavramının kazandırılması ve din eğitimi ile ilişkisi / Teach a child the accuracy and religious education in the pre-school age. (Yüksek Lisans).

24. [210214]. Yasin Uzun. (2007). Proje tabanlı öğrenme yaklaşımı ve ilköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde kullanılması / Project based learning approach and its usage in religious culture and moral knowledge lessons in elementary school. (Yüksek Lisans).

25. [210622]. Hacer Araz. (2007). Türk aile yapısında aile içi dini iletişim problemleri ve bunların çocuğun din eğitimine etkileri / Religious communication problems among family at turkish family and their effects on child's religious education. (Yüksek Lisans).

26. [214834]. Fazilet Bayer. (2008). Çocuk eğitim evleri ve Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmakta olan ergenlerin ahlaki yargı düzeylerinin incelenmesi / This analysis is focused on levels of the moral judgement of the adolescence that stay in juvenile boarder and Juvenile and Adolesance Closed Criminal Execution in Ankara. (Yüksek Lisans).

27. [217495]. Sami Durgut. (2007). İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersi müfredatı konularının ilköğretim öğrencilerinin dini gelişim niteliklerine uygunluğu meselesi / The appropriateress matter of the subjects of religious culture and ethics course curriculum to the features of primary school students religion development. (Yüksek Lisans).

28. [217520]. Tuğba Durak Demirhan. (2007). Yoğun düşünme eğitimi programının suçlu çocukların ahlaki yargılarına etkisinin incelenmesi / A study of the effect of reflection training programme in moral judgements of juvenile delinquents. (Yüksek Lisans).

29. [218599]. İsmail Yörük. (2007). Çoklu zekâ kuramının ilköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersi amaçlarının gerçekleşme düzeyine etkisi / The effect of the multiple intelligence theory on the realising level of the aims of the religious culture and ethics course in primary education. (Yüksek Lisans).

30. [218649]. Songül Giren. (2008). Kendini kontrol eğitiminin okul öncesi çocukların ahlaki ve sosyal kural algıları ile bilişsel tempolarına etkisinin incelenmesi / Examination of effect of self-control training on preschool children's moral and social rules conception and their cognitive tempo. (Yüksek Lisans)

31. [218678]. İsmail Meltem. (2008). Yenilenen (2007) ilköğretim 5. sınıf müfredatında bulunan 'Kur'an kıssaları, Allah inancı, ibadet konusunda bilgilenebilir' ünitelerinin sözel, görsel ve kişiler arası zekâ ortamlarında işlenişine yönelik bir deneme. (Yüksek Lisans).

32. [218720]. Fatma Erdoğan. (2008). Çoklu zekâ kuramı ışığında ilköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi 4. sınıf konularının işlenişi / Working up 4. class subjects of the primary education of religion and ethics in light of the multiple intelligence theory. (Yüksek Lisans).

33. [218805]. Ferat Zengin. (2008). Yenilenen ilköğretim 6. sınıf müfredatındaki (2007) 'Peygamberlere ve ilahi kitaplara inanç, namaz ibadeti, son peygamber Hz. Muhammed' ünitelerinin işlenişine yönelik bir deneme. (Yüksek Lisans).

34. [227626]. Merve Çalhan. (2008). Kayseri'de yaşayan İranlı sığınmacıların çocuklarının ulusal ve dini kimlikleri / National and religious identities of children of Iranian asylum-seekers in Kayseri. (Yüksek Lisans).

35. [228319]. Hatice Demirbağ. (2008). Çocuklara yönelik dini kitaplarda oluşturulması amaçlanan peygamber tasavvuru / The visual of prophet mohammed trying to be created in religious books for children. (Yüksek Lisans).

36. [228680]. Süleyman Abanoz. (2008). 6-12 yaş arası çocukların dini ve ahlaki gelişimlerinde anne ve babaların rolü (İzmir ve Sakarya Örneği) / The roles of father and mother in 6-12 years old childrens religious and morals development (examples of İzmir and Sakarya). (Yüksek Lisans).

37. [228765]. Dilek Ünal. (2008). Çocuğun din eğitiminde ana-baba rolleri / The roles of parent in religion education of child. (Yüksek Lisans).

38. [239903]. Rukiye Türküz. (2009). Okul öncesi dönemde dinî gelişim ve eğitimi (James W. Fowler 'ın inanç gelişimi teorisi bağlamında bir araştırma) / Religious development at ages between 5 and 6 and its education (A study regarding faith development theory of James W. Fowler). (Yüksek Lisans).

39. [240540]. Güliz Şahin. (2009). Mektepli Gazetesi'nin içerik ve biçim özellikleri ile gazetede hikâyelerin çocuğa sunduğu bilişsel ve ahlaki iletiler / Form and content features of the Mektepli Newspaper and moral and cognitive messages of the stories in the newspaper for the children. (Yüksek Lisans).

40. [241193]. Ali Turan. (2009). Özel eğitim gerektiren çocukların problemleri, din ve aile tutum ve davranışları (otistik çocuklar örneği) / Religious attitudes of the parents of children who require special training: A study of autistic children. (Yüksek Lisans).

41. [249677]. Muammer Bozer. (2009). Din eğitimi açısından 0-12 yaş arası çocuklarda cinsel tutum ve davranış eğitimi / Education of behavior and sexual manner in between 0-12 aged children in terms of religion education. (Yüksek Lisans).

42. [261107]. Halil Erhun. (2010). 7-12 yaş çocuklarda paylaşma ve yardımlaşma değerlerinin hadisler ışığında öğretimi / Helping and sharing values teaching kids who are 7-12 age group in the light of the hadiths. (Yüksek Lisans)

43. [264937]. Mehmet Bahçekapılı. (2010). Ortaöğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin öğrencilerin dini duygu, düşünce ve davranışları üzerindeki etkisi (İstanbul Avrupa yakası örneği) / The effect of secondary religious culture and ethics course to the student's religious feeling, thoughts and behaviors. (Doktora).

44. [267402]. Saniye Bencik Kangal. (2010). Normal ve üstün yetenekli çocukların ahlaki yargılarının karşılaştırılması ve yaratıcı drama programının çocukların ahlaki yargılarına etkisi / Comparison of normally developed and gifted childrens moral judgement and to investigate effects of the creative drama programmes on moral development of these children. (Doktora).

45. [26742]. Yurdagül Konuk. (1993). Okul öncesi çocuklarda (5-6 yaş) dini duygunun gelişimi ve eğitimi (Dini konularda anne-çocuk iletişimi). (Yüksek Lisans).

46. [273059]. Naciye Özkara. (2010). Ortaöğretim son sınıf öğrencilerinin ahlaki yargı yetenek düzeyleri, sosyal destek algıları ve psikolojik belirtilerinin incelenmesi / The moral judgment abilities, social support perceptions and psychological symptoms of high school seniors. (Yüksek Lisans).

47. [273597]. Ayşe Ersan. (2010). Sahih-i Müslim'deki hadislerin ilköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi programında kazandırılması öngörülen değerler açısından incelenmesi / Examining the hadiths in Sahih al Muslim in the context of values in religious culture and moral knowledge programme. (Yüksek Lisans).

48. [273671]. Nesibe Gülşen Çelik. (2010). 7-12 yaş çocuğunun karakter eğitimi açısından ailenin etkisi / Der wirkung der familie auf charaktererziehung von kindern im 7-12 lebensjahr. (Yüksek Lisans).

49. [273840]. Murat Soysal. (2010). İlköğretimde 7-12 yaş arası çocuklarda ahlaki karakter özellikleri ve eğitimi / Moral personality features and pedagogics for the children in primary education age between 7-12. (Yüksek Lisans).

50. [273974]. Elif Akçay. (2010). Çocuklara yönelik dini süreli yayınlarında çevre konusunun din eğitimi açısından incelenmesi / The study

of environmental issues on child's religious education in periodicals. (Yüksek Lisans).

51. [277308]. Halil Yıldız. (2010). Ortaöğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersi müfredatının dini sosyalleşme açısından değerlendirilmesi / The evaluation of the curriculum of religious culture and moral knowledge courses in the framework of religious socialization. (Yüksek Lisans).

52. [279111]. Ayşe Öztürk Samur. (2011). Değerler eğitimi programının 6 yaş çocuklarının sosyal ve duygusal gelişimlerine etkisi / Effects of values program on social emotional development of six year old children education. (Doktora).

53. [284042]. Nurder Çalışal. (1978). 4-11 yaş grubu çocuklarında rol alma davranışının korunum ve ahlak yargısı boyutlarına ilişkin olarak gelişimsel değerlendirilmesi. (Doktora).

54. [284538]. Benan Özkaynak. (1982). Teğmen Kalmaz İlkokulu'na devam eden 6-11 yaş grubu çocukların ahlak yargılarının gelişimi. (Yüksek Lisans).

55. [290548]. Nihal Öztürk. (2011). 61-72 aylık çocuklar için Ahlaki Değer Yapısını Belirleme Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması (Ankara örnekleme) / Determine the Scale of the Structures of Moral Value for children at the age of 61-72 months old (in the sampling of Ankara). (Yüksek Lisans).

56. [290855]. Sena İpşirli. (2011). 3-6 yaş çocuğun genel ve din eğitiminde temel değerler / Values in 3-6 years old child's general and religious education. (Yüksek Lisans).

57. [291453]. Esmanur Gümüş. (2011). 7-12 yaşları arasında inanç gelişimi: James W. Fowler'a göre inanç gelişimi / Between 7-12 ages faith development: According to James W. Fowler's faith development theory. (Yüksek Lisans)

58. [291643]. Esmâ Arslan Parlak. (2011). Ortaöğretim din kültürü ve ahlak bilgisi ders müfredatında ahlak ve değerler eğitimi / Ethics and values education in the curriculum of the religious culture and moral knowledge at secondary schools. (Yüksek Lisans).

59. [292871]. Ayhan Gökkaya. (2011). Ortaöğretimde felsefe ile din kültürü ve ahlak bilgisi ders müfredatlarının sosyolojik perspektiften analizi / The analysis of secondary school curriculum for philosophy, religion and morality classes from a sociological perspective. (Yüksek Lisans).

60. [296227]. Fatih Özkan. (2011). Çocuğun din eğitiminde anne-babanın etkisi: Diyarbakır örneği / Effect of the mother and father in child's religion education: Sample of Diyarbakır. (Yüksek Lisans).

61. [306459]. Sema Yılmaz. (2011). Çocukların bilişsel ve dini gelişiminde ölüm olgusu / The fact of death in childrens cognitive and religious development. (Doktora).

62. [312547]. Mualla İpek Yıldız. (2012). İlköğretim öğrencilerinin Tanrı imgesinin belirlenmesi ve farklı değişkenler açısından incelenmesi / Determination of primary school students god image and studying its according to some factors. (Doktora).

63. [317450]. Gülşah Atmaca. (2011). Çocuklara Mahsus Gazete'de değerler eğitimi (1-100 Sayılar) / Values education at Çocuklara Mahsus Gazete' (1-100 Issues). (Yüksek Lisans).

64. [319700]. Hacer Çetin Güngör. (2012). Sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumlarındaki öğrencilerde dini algının psikolojik temelleri ve dini danışmanlık rehberlik / Students for social services and child protection institutions and religious counseling religious counseling psychological foundations of perception. (Yüksek Lisans).

65. [32101]. Rafet Altıok. (1994). Din kültürü ahlak bilgisi öğretiminin ortaöğretim öğrenci davranışları üzerindeki etkileri. (Yüksek Lisans).

66. [321231]. Fazilet Kahraman. (2012). İlköğretim 4.ve 5. sınıf öğrencilerinde Allah, melek, cennet ve cehennem kavramlarını anlama düzeyi (Ahmetli Gazi İlköğretim Okulu örneği) / Primary 4 and 5 grade students Allah, angels, heaven and hell the level of understanding the concepts (Ahmetli Gazi Primary School case). (Yüksek Lisans).

67. [321986]. Tamila Aliyeva. (2011). Lev Vygotsky'nin bilişsel gelişim teorisi açısından çocuklarda dini gelişim / The religious development of children from the perspective of Lev Vygotsky's cognitive development theory. (Yüksek Lisans).

68. [323415]. Çiğdem Yıldıoğan. (2012). 7-12 yaş arası çocuklarda Tanrı tasavvuru: Kırşehir / Çiçekdağı ilçesi örneği / The concept of God among the children between age of 7-12: A case study of Kırşehir / Çiçekdağı. (Yüksek Lisans).

69. [326912]. Osman Taşkın. (2012). İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde dua öğretiminin öğrencilerin dua davranışları üzerindeki etkisi / The effect of payer education on students' prayer behaviors in religious culture and moral education. (Yüksek Lisans).

70. [326931]. İshak Aşar. (2012). İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin öğrencilerin batıl inançları üzerindeki etkisi / The effect of the course of religion culture and moral knowledge on the students' superstitious beliefs. (Yüksek Lisans).

71. [327930]. Beyza Akınal. (2013). Aile ortamı dışında yetişen çocuklarda ahlaki gelişim / Moral development of children who growth out the family environment. (Yüksek Lisans).

72. [330419]. Harun Arı. (2013). Son çocukluk dönemi dini gelişiminde sevgi ve korku motiflerinin etkisi / The motifs of love and fear in religious development for the last childhood term. (Yüksek Lisans).

73. [331765]. Seviye Neslitürk. (2013). Anne değerler eğitimi programının 5-6 yaş çocuklarının sosyal beceri düzeyine etkisi / The effect of mother values program to the social skill levels of the 5-6 years old children. (Doktora).

74. [336066]. Kadir Cihan. (2013). İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersi ibadet konularının işlenişinde çoklu zekâ yaklaşımının öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisi / The effect of multiple intelligence theory on the achievement of students in expressing of worship units in religious culture and moral knowledge. (Yüksek Lisans).

75. [336153]. Nur Art. (2013). Ebu Davud'un Sünen'i ışığında ilköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi müfredatındaki temizlikle ilgili konuların değerlendirilmesi / Evaluation of topics of cleanliness in primary religious culture and moral knowledge programs in the light of sunan Abu Davud. (Yüksek Lisans).

76. [337559]. Hatice Öncel. (2013). İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi programının kültürler arası din eğitimi açısından değerlendirilmesi / Evaluation of elementary religious culture and moral knowledge curriculum in terms of intercultural religious education. (Yüksek Lisans).

77. [339315]. Fatih Çınar. (2013). İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin aktif öğrenme modeline yaklaşımları (Isparta örneği) / Primary religious culture and moral knowledge teachers approaches to active learning model (Sample of Isparta). (Doktora).

78. [339905]. Akif Akto. (2010). Ortaöğretim din kültürü ve ahlak bilgisi öğretim programlarında öğrenci kazanımlarının gerçekleşme düzeyleri (Van ili örneği) / The level of gain from religious culture and morals knowledge curriculum in secondary schools (Case study of Van province). (Doktora).

79. [344944]. Fatih Gör. (2013). İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi öğretim programında merhamet değeri / Value of compassion education courses in primary culture of religion and ethics. (Yüksek Lisans).

80. [345503]. Mustafa Çetin. (2013). İlkokul ve ortaokul din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin eleştirel düşünme becerisi açısından değerlendirilmesi / Assesment of primary and secondary school religious culture and knowledge of ethics course in terms of critical thinking skill. (Yüksek Lisans).

81. [345569]. Mesut Şeker. (2013). İlköğretim 6, 7 ve 8. sınıflarda din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde öğrenci başarısını etkileyen faktörler: Tosya örneği / The effective factors on the success of the students in the religious culture and ethics course at 6, 7 and 8. grades: Tosya example. (Yüksek Lisans).

82. [345575]. Ramazan Gül. (2013). Bir değer eğitimi olarak ilköğretim döneminde doğruluk eğitimi / Education of honesty as a value education during a primary education. (Yüksek Lisans).

83. [348746]. Zuhâl Kılıçaslan. (2013). 10-12 yaş grubu çocuklarda dinî ve ahlakî kavramların algılanma biçimleri: Bolu-Dörtdivan Merkez Şehit Orhan Yalçın İlköğretim Okulu örneği / 10 to 12 years old children perception way of religion and ethical concepts: Example of Bolu-Dörtdivan Merkez Şehit Orhan Yalçın Primary School. (Yüksek Lisans).

84. [350772]. Sümeyra Bilecik. (2012). İlköğretim 4. ve 5. sınıf ders kitaplarındaki ayet çevirilerinin öğrenci algı düzeylerine göre incelenmesi / Convenience of translation of verses in religious culture and ethics lesson books at 4. and 5. grade in primary school according to the levels of student's perception. (Yüksek Lisans).

85. [350846]. Ali Baz Bilici. (2014). 0-6 yaş grubu çocuklarda gelişim süreci ve din eğitimi / The process of religious development and religious education in children belonging to 0-6 age group. (Doktora).

86. [353378]. Sümeyye Emine Karaca Köse. (2013). İlköğretim öğrencilerinin cennet ve cehennem tasavvurları / Primary school students descriptions of paradise and hell. (Yüksek Lisans).

87. [357449]. Feyzullah Oğultekin. (2014). Dini kavramların şekillenmesinde çevre ve eğitimin rolü (6-9 yaş çocukluk dönemi Erzurum ili örneği / The role of religious concept formation of the environment and education (6-9 age childhood example of Erzurum province). (Yüksek Lisans).

88. [357844]. Rumeysa Şimşek. (2014). 5-6 yaş çocukların dini kavramları algılama düzeyleri: Arifiye örneği / The comprehension level of 5-6 children to religious concepts: The sample of Arifiye. (Yüksek Lisans).

89. [358429]. Muhammed Esat Altıntaş. (2014). Öğretmenlerine göre ilköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde değer eğitimi / Values education in the course of religious culture and knowledge of ethics: investigation of the teachers' applications. (Doktora).

90. [360048]. Şerafettin Demiroğulları. (2014). Çocuk suçluluğunu önlemede din ve ahlakın rolü / The role of religion and ethics in the prevention of juvenile delinquency. (Yüksek Lisans).

91. [366518]. Ali Gücen. (2014). İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde bilimsellik değerinin öğretimi / Teaching scientific value in primary school religious culture and ethics knowledge education course. (Yüksek Lisans).

92. [366927]. Nurcan Şıvkın. (2014). Eşler arası iletişimde çocuğun konumuna psiko-sosyal bakış / Outlook on conservation of the children in the peer to peer communication. (Yüksek Lisans).

93. [368292]. Emel Yeşilkayalı. (2014). Ebeveynlerin çocuk haklarına yönelik tutumları ile ilköğretim öğrencilerinin ahlaki olgunluk ve hoşgörü eğilimleri arasındaki ilişki / The relationship between parents' attitudes towards children's rights and primary students moral maturity and tolerance tendencies. (Doktora).

94. [36941]. Zeynep Nezahat Özeri. (1994). Okul öncesi dönemde ahlak gelişimi ve eğitimi: Annenin çocuk yetiştirme tutumlarının beş yaş çocuğunun adalet gelişimine etkisinin araştırılması. (Yüksek Lisans).

95. [370876]. Osman Abalı. (2014). İlk ve ortaöğretim din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde çevre eğitimi / Environmental education in the course of religious culture and moral knowledge in primary and second. (Yüksek Lisans).

96. [382013]. Osman Bakay. (2014). Ortaöğretim kurumlarında din kültürü ve ahlak bilgisi öğretiminde değerlerin kazandırılma düzeylerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Sivas ili örneği) / The evaluation of the level of value acquisition in secondary schools in religion and ethics education according to the teachers' views (Sample of Sivas). (Yüksek Lisans).

97. [383448]. Hasan Sözen. (2014). Çocuğun din eğitimine Hz. Muhammed'in hayatı bağlamında kuramsal bir yaklaşım / A theological approach to the child's religious education in the concept of Muhammed's Live. (Yüksek Lisans).

98. [388018]. Elif Sobi. (2015). Ortaöğretim öğrencilerinin okuduğu romanlarda dini ve ahlaki değerler / Religious and moral values in the novel read by high school students. (Yüksek Lisans).

99. [388159]. Sibel Güler. (2015). Sosyal oyunun 48-69 aylık çocukların ahlaki ve sosyal kural algılarına etkisinin incelenmesi / Investigation of the effect of social play to moral and social rule perception in 48-69 month children. (Yüksek Lisans).

100. [395920]. Hacı Ali Özdemir. (2015). Ortaöğretim öğrencilerinde Allah inancı: Burdur örneği / Belief in God high school students: Burdur sample. (Yüksek Lisans).

101. [407331]. Esra Aydınbaş. (2015). Okul öncesi çocuklarda davranış yönetimi ve manevi yaklaşım: Dua deneyimi ve sosyal davranış

ilişkisi / Behavior management and spiritual approach in pre-school age children: Prayer experience and social behavior relation. (Yüksek Lisans).

102. [413633]. Engin Turğut. (2015). Dunning-Kruger etkisinin ortaöğretim öğrencilerinin akademik mantıksal çıkarım becerisi, ahlaki olgunluk düzeyi ve yaşam pozisyonları ile ilişkisinin incelenmesi / Analysis of the influence of Dunning-Kruger effect to the highschool students' academic logical reasoning ability, moral maturity level and life position. (Yüksek Lisans).

103. [419432]. Mukadder Dilber. (2015). Okul öncesi çocukların ahlaki yargı düzeyleriyle kişilerarası problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi / Examination of the relationship between the levels of moral judgment and interpersonal problem solving skills of preschool children. (Yüksek Lisans).

104. [427403]. Ayşe Kirez Taşyürek. (2015). Roman ailesinde çocuğun din eğitimi (Yalova örneği) / Child's religious education in the roman families (Yalova case). (Yüksek Lisans).

105. [437352]. Aslıhan Yıldız. (2016). Ernest Harms ve Ronald Goldman'ın dini gelişim kuramları bağlamında dini içerikli çocuk kitapları / Children's books with religious content in the context of religious development theories of Ronald Goldman and Ernest Harms. (Doktora).

106. [441188]. Halim Bilgin. (2016). Günümüz ebeveyn-çocuk ilişkisinde yaşanan problemler ve Kur'an'da ebeveyn-çocuk ilişkisi / Today's parent-child relationship problems encountered in the Qur'an and the parent-child relationship. (Yüksek Lisans).

107. [441221]. Belma Yeni. (2016). Dini mûsikînin ilköğretim öğrencilerinin din kültürü ve ahlak bilgisi dersine karşı tutumlarına etkisi / The effect of religious music on the attitudes of primary education students towards the course of religious culture and moral knowledge. (Yüksek Lisans).

108. [446896]. Şifa Kevser Çakmak Teloğlu. (2016). Erken çocuklukta üstün yetenekli ve normal gelişim gösteren çocukların ahlaki akıl yürütmelerinin incelenmesi / Analysis of gifted and typical children's moral reasoning skills in early childhood. (Yüksek Lisans).

109. [448294]. Tahsin Gülünay. (2016). Yaz döneminde camilerde verilen Kur'an ve dini rehberlik kursları eğitiminin çocukların dini sosyalleşmeleri üzerindeki etkisi: Eceabat örneği / The impact of Quran and religious guidance courses education on the religious socialization of the children during summer season in the mosques: Example of Eceabat. (Yüksek Lisans).

110. [449551]. Sema Erel. (2016). Okul öncesi dönemdeki çocuklarda bakış açısı alma becerileri, duyu düzenleme ve ahlak gelişiminin davranış sorunları ile ilişkisi / The relationship between preschoolers' perspective-taking skills, emotion regulation, moral development, and problem behaviors. (Yüksek Lisans).

111. [459478]. Rabia Yıldırım. (2016). İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde hayâ eğitimi / Education of modesty in the lesson of religious culture and moral knowledge at elementary schools. (Yüksek Lisans).

112. [460465]. Yasemin Davarcı. (2015). Aile içinde çocuğa yönelik şiddetin dindarlıkla ilişkisi / Relationship with violence against children in the family and religiosity. (Yüksek Lisans).

113. [461457]. Ali Özcan. (2017). Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların ahlaki ve sosyal kural algıları prososyal davranışları ile duyu düzenleme becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi / The investigation of the relationship between perceptions of moral and social rules, prosocial behaviors and emotion regulation skills of 60-72 months old children in pre-school education. (Yüksek Lisans).

114. [461480]. Elif Yorgun. (2017). Korunmaya muhtaç olan ve aileleri ile birlikte yaşayan 61-72 aylık çocukların ahlaki değerleri ile akran ilişkileri ve akran şiddetine maruz kalma durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi / The examination of the relationship between the moral values, peer relationships, and exposure to peer violence of 61-71-month-old children who are in need of protection and children living with their families. (Yüksek Lisans).

115. [461545]. Elif Aksekili. (2017). 60 ay ve üzeri okul öncesi eğitim alan çocukların bağlanma stillerinin, ahlaki ve sosyal kural algısı ve sosyal davranışları ile ilişkisinin incelenmesi / The investigation of relationship of the attachment styles of children, who are 60 months and older and receive pre-school education, with their moral and social principle perception and social behaviors. (Yüksek Lisans).

116. [468532]. Salih Çinpolat. (2017). Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'da çocukluk dönemi ile ilgili inanç ve uygulamalar (Fenomenolojik bir yaklaşım) / Faith and applications in the period of childhood in Jewishness, Christianity and Islam (Phenomenological approach). (Doktora).

117. [469680]. Kübra Yıldız. (2017). Ailelerde çocuk disiplini ve dindarlık ilişkisi (Bursa örneği) / The relationship between child discipline and religiosity in families (Sample of Bursa). (Yüksek Lisans).

118. [473922]. Ayşe Meriç. (2017). Anne-baba-çocuk iletişimi ile okul öncesi çocukların ahlaki ve sosyal kural bilgileri arasındaki ilişkinin incelenmesi / An analysis of the relation between the parents-child

communication and preschool children's knowledge of moral and social rule. (Yüksek Lisans).

119. [481938]. Kadir Çelep. (2017). Sosyal ahlâkın tesisinde ilköğretim din kültürü ve ahlâk bilgisi derslerinin rolü / The role of primary education religious culture and moral knowledge lessons on the establishment of social morals. (Yüksek Lisans).

120. [493104]. Nagehan Nur Sarı. (2018). Okul öncesi dönemdeki çocukların ahlaki ve sosyal kural bilgileri ile annelerinin aile işlevlerine yönelik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi / Examination of relationship between mothers' family functions perceptions with moral and social rules knowledge of children in preschool period. (Yüksek Lisans).

121. [503874]. Muhammet Ali Karaduman. (2018). Türk okul öncesi öğretmenlerinin çocukların toplumsal- geleneksel ve ahlaki olayları kavrayış biçimlerine ilişkin inanışları / Turkish preschool teachers' beliefs about children's conception of social conventional and moral events. (Doktora).

122. [504987]. İhsan Asfur. (2018). Hz. Peygamber'in çocuklara davranışı ile ilgili hadislerin değerlendirilmesi / Evaluation of the Prophet Muhammad's hadith concerning the behavior of children. (Yüksek Lisans).

123. [508985]. Mehmet Nas. (2018). Çocukluk dönemi gelişimi ve din eğitimi / Childhood development and religious education. (Yüksek Lisans).

124. [511089]. Mikail Çolak. (2018). 7-12 yaş dönemi çocuklara yönelik Hz. Peygamberi anlatan kitapların dini gelişim teorileri açısından incelenmesi / An analysis of religious development theories of prophet Muhammad's books about 7-12 age children. (Yüksek Lisans).

125. [511173]. Sevcan Başboğa. (2018). Erken cumhuriyet dönemi çocuk dergilerinde bedeni, ahlaki ve terbiyevi özellikleriyle inşa edilen çocuk / Childhood constructed by its physical, moral and disciplinary characteristics in children's magazines of early republican period. (Doktora)

126. [511359]. Necip Fazıl Taşan. (2018). 7-8 yaş çocukların dini kavramları algılama biçimleri (24 Kasım İlkokulu örneği) / Seven to eight year-old children's perception of religious concepts (Sample of 24 Kasım Primary School). (Yüksek Lisans).

127. [514633]. Süleyman Şen. (2018). 4-6 yaş grubu çocuklarda Kur'an tasavvuru / The imagination of the Qur'an in the 4-6 age group children. (Yüksek Lisans).

128. [516627]. Çiğdem Kaya Bağdaş. (2018). Anasınıfı ve ilkokul 1. sınıfa devam eden Ahıska Türkü ve Türk çocukların bilişsel stillerine göre ahlaki ve sosyal kural algılarının incelenmesi / Analysis of moral

and social rule understandings of Ahiska Turks and Turkish children according to cognitive styles on the kindergarten and primary school 1st grade. (Yüksek Lisans).

129. [517393]. Hatice Kaya. (2018). 4-6 yaş arası çocuklarda dini inancın ilkel biçimleri ve psikolojik temelleri / Elementary forms of religious life and psychological back ground in 4-6 years of children. (Yüksek Lisans).

130. [523966]. Enes Biricik. (2018). İlkokullarda ahlak eğitimi tutum ve davranış ilişkisi üzerine öğrenci-öğretmen-veli görüşleri (Ağrı İli Örneği) / Student-teacher-parent opinions related moral education, attitude and behavior relationship in primary schools (Sample of Ağrı Province). (Yüksek Lisans).

131. [528192]. Zeynep Alyüz. (2018). Evcil hayvanı olan ve olmayan 10-12 yaş çocukların empatik eğilim, ahlaki yargı ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi / Evaluation of the relationship between empathic tendency, moral judgment and life satisfaction of children aged between 10 and 12 year old with and without pets. (Yüksek Lisans).

132. [529619]. Zeynep Amanet Araz. (2018). Dini çocuk kitaplarının din eğitimi açısından incelenmesi: 'Dinimi öğreniyorum amentü serisi' ile 'Hikâyelerle 365 gün iman esasları' örnekleri / Examination of religious children's books in terms of religious education: Examples of 'Dinimi öğreniyorum amentü serisi' and 'Hikâyelerle 365 gün İman Esasları'. (Yüksek Lisans).

133. [532126]. Havva Hacer Geçmiş. (2018). Somut işlemler dönemindeki çocukların ahlaki yargılamalarında irade algısı / Perceptions of autonomy in moral judgements by concrete operational stage children. (Yüksek Lisans).

134. [532909]. Filiz Kalkavan. (2018). Üniversite öğrencilerinin çocukluk çağı travmalarının ahlaki gelişim yeteneklerine etkilerinin incelenmesi / An investigation of the effects of childhood traumas on adolescents' moral development abilities. (Yüksek Lisans).

135. [537224]. Fatma Göçmen. (2019). Okul öncesi çocuklarda dramayla ahlâk eğitimi: Yardımlaşma / The moral education with drama for pre-school children: Cooperation. (Doktora).

136. [537231]. Edibe Geden. (2019). Tasavvufî eğitimde çocuğun ahlâkî gelişimi: Gazâlî ve Mevlânâ örnekleri / Children's moral development in sufi education: example Ofghazali and Mevlana. (Yüksek Lisans).

137. [538404]. Mustafa Çamurcu. (2019). İlköğretim 4. sınıf din kültürü ve ahlak bilgisi ders kitabındaki görsel öğelerin kazanım ve içerik bakımından incelenmesi / Examining of the visual items in primary

school 4th grades religion and morals textbook in terms of objectives and content. (Yüksek Lisans).

138. [539551]. Rüya Akbayrak Alan. (2019). Aile yapısına göre çocukların algıladığı anne baba tutumlarının duygusal zekâ ve ahlaki olgunluk üzerine etkisinin karşılaştırılması / Comparison of the effects of parents' attitudes perceived by children on their emotional intelligence and moral maturity according to family structure. (Yüksek Lisans).

139. [53978]. Hasan Dam. (1996). İlköğretim 1. Kademe (4-5) öğrencilerinin din hakkında sordukları sorular ve bu sorular açısından din kültürü ve ahlak bilgisi ders kitaplarının değerlendirilmesi. (Yüksek Lisans).

140. [54184]. Yeşim Duran. (1996). Reklamcılıkta toplumsal ve ahlaki sorumluluk kavramı ve konunun çocuklar üzerinde değerlendirilmesi (Kuramsal açıdan). (Yüksek Lisans).

141. [544803]. Gül Nihal Karagöz. (2019). İlköğretim din kültürü ve ahlâk bilgisi öğretim programında namaz konusunun yeri ve ders kitaplarına yansımaları / The place of the namaz in the teaching program of religious culture and moral education in elementary school and its reflection to textbooks. (Yüksek Lisans).

142. [545022]. Ercan Çelik. (2019). Suça sürüklenmiş çocukların yeniden toplumsallaşmasında dinin rolü (İzmir Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Örneği) / Reintegration of children involved in crime in the role of religion (Sample of İzmir Aliğa Closed Juvenile and Youth Execution Institution and İzmir Women Closed Criminal Execution Institution). (Doktora).

143. [545793]. Nuran Çelik. (2019). 4-6 yaş grubu çocukların inanç esaslarını algılayış biçimleri / Forms of faith perspectives for 4-6 age group children. (Yüksek Lisans)

144. [551943]. Sümevra Özdemir Üzülmez. (2019). 5-6 yaş grubu çocuklarda dini ve ahlaki kavramların algılanma biçimleri (Karatay Birol Polat İlkokulu örneği) / The perceptions of religion and moral concepts in 5-6 years old children (Example of Karatay Birol Polat Primary School). (Yüksek Lisans).

145. [552314]. Hatice Tül Kübra Eser. (2019). Din ve ahlak eğitimi bağlamında montessori yönteminin çocukların sosyal yaşamındaki tezahürleri (Palet İlkokulu örneği) / Reflections of montessori method on children's social life in the context of religious and moral education (example of Palet Primary School). (Yüksek Lisans).

146. [552355]. Mecnun Karadağ. (2019). Okul öncesi din eğitiminde kavram öğretimi / Concept teaching in preschool religious education. (Yüksek Lisans).

147. [552507]. Büşra Yaşar. (2019). İlkokul 3. sınıf düzeyi din öğretimi öğrenci ihtiyaçları merkezinde bir araştırma (Atlantı Gazi İlkokulu Örneği) / A research at a level of the 3rd grade students' needs of religious education (Sample of Atlantı Gazi Primary School). (Yüksek Lisans).

148. [553257]. Ahmet Çın. (2019). İlk çocukluk döneminde çocuğun din eğitimi ve ailenin din eğitimine etkisi (Diyarbakır Örneği) / Religious education of the child in the early childhood and the effect of family on religious education (Diyarbakır Case). (Doktora).

149. [554149]. Zehra Betül Kocamaz. (2019). Okul öncesinde Kur'an-ı Kerim öğreniminin okuma-yazma sürecine yansımaları / The reflections of Quran learning in pre-school to the reading and writing process. (Yüksek Lisans).

150. [556133]. Gamze Er Vargün. (2019). Çocuklarda olumlu sosyal davranışın yordayıcıları olarak ahlaki muhakeme, ahlaki duygu ve ebeveyn davranışları / Moral reasoning, moral emotion and parenting behaviors as the predictors of prosocial behavior in children. (Doktora).

151. [559097]. Rabia Çetin. (2019). Ortaöğretim öğrencilerinin dindarlık düzeyleri ve ahlaki çözümlenme eğilimleri / High school student's religionness level and moral disengagement tendencies. (Yüksek Lisans).

152. [562444]. Rümeyya Nur Türker. (2019). Savaş mağduru sığınmacı çocuklarda hayat ve Tanrı algısı: '7-12 yaş arası Suriyeli çocuklar' / Life and god perception in war victimized refugee children: 'Syrian children between 7-12 years'. (Yüksek Lisans).

153. [567420]. Zülfi Doğan. (2019). 4-6 yaş grubu Kur'an kursu öğretmenlerinin eğitim-öğretim yeterlik algıları (Kayseri Örneği) / 4-6 year old group Quran course teachers' perception performance (Case of Kayseri). (Yüksek Lisans).

154. [5715]. Mustafa Tavukçuoğlu. (1987). Konya merkez ilköğretim okullarında din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinin program yönünden değerlendirilmesi. (Yüksek Lisans).

155. [572121]. Hale Karabulut. (2019). Yurt dışındaki Türk çocukları için Türkçe ve Türk kültürü dersinin din kültürü ve ahlak bilgisi öğretimi açısından değerlendirilmesi (İsviçre örneği) / Analysis of Turkish and Turkish culture course in terms of religious culture and moral knowledge teaching for Turkish children abroad (Switzerland example). (Yüksek Lisans).

156. [575280]. Meral Okumuş. (2019). Annelerin ahlaki yargılarının 4-5 yaş çocuklarının ahlaki ve sosyal kural bilgileri ve sosyal problem çözme davranışları ile olan ilişkisinin incelenmesi / Investigation of the relationship between mothers' moral judgments and children's moral

and social rule knowledge and social problem solving behaviors of 4-5 years old children. (Yüksek Lisans).

157. [579197]. Ayşe Koca. (2019). Çocuğun din eğitiminde anne ve babanın rolü (Ağrı Örneği) / The role of parents in child's religious education. (Yüksek Lisans).

158. [583383]. Ceyda Ayaz. (2019). Çocuklarda Allah tasavvurlarının gelişmesinde sevgi ve güvenin etkisi (9-12 yaş grubu) / The effect of love and trust on developing Allah imagination of children (at the age of 9-12). (Yüksek Lisans).

159. [585243]. Hatice Gürbulak. (2019). Bestami Yazgan'ın çocuk yapıtlarında dini ve ahlaki değerler / Religious and moral values in Bestami Yazgan's children's works. (Yüksek Lisans).

160. [591730]. Şarif Joukar. (2019). Suriye savaşının çocuklar üzerindeki sosyal etkileri ve sünnet ışığında tedavisi / El-âsârü'l-ictimâiyye li'l-harbi's-sûriyye ale't-tıfl ve ilâcuhâ fî dav'i's-sünneti'n-nebeviyye. (Yüksek Lisans).

161. [592035]. Sümeyye Okumuş Yılmaz. (2019). Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 48-72 aylık çocukların ahlaki değer yargıları ile yaşam kaliteleri ve ebeveynlerinin ahlaki değer yargıları arasındaki ilişkinin incelenmesi / Investigation of the relationship between the quality of life of 48-72 months children continuing preschool education institutions and the moral value judgments of children and parents. (Yüksek Lisans).

162. [594479]. Rıdvan Akdemir. (2019). İlahiyat ve İDKAB programlarından mezun ilköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin mesleki yeterliklerine dair bir araştırma (Gaziantep ili örneği) / Graduation of theology and İDKAB programs primary education religious culture and ethics teachers' professional competences research (Example of Gaziantep province). (Yüksek Lisans).

163. [596529]. Büşra Kara. (2019). Okul öncesi dönemi (4-6 yaş grubu) çocukların din eğitiminde görev alan eğitimcilerin / din görevlilerinin pedagojik yeterlilikleri / Pedagogical competencies of educators / religious officials who take part in religious education of pre-school children (4-6 age group). (Yüksek Lisans).

164. [599482]. Şeyma Bayrak. (2019). 48-72 aylık çocukların etkileşimli akran oyun davranışları ile ahlaki yargı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi / Investigation of the relationship between interactive peer play behaviors and moral judgment levels of 48-72 month old children. (Yüksek Lisans).

165. [603896]. Mukaddes Gültekin. (2019). Uyumlu aile ortamının çocuğun din eğitimindeki yeri / The role of harmonized environment in children's religious education. (Yüksek Lisans).

166. [608881]. Şaban Yavuz. (2019). İlköğretim okullarındaki öğretmenlerin dini yaşayışları üzerine sosyolojik bir araştırma 'Konya örneği' / A sociological research on the religious life of teachers in primary schools 'Konya case'. (Doktora).

167. [61317]. Oğuzhan Özen. (1997). Televizyon reklamlarında çocuk kullanımının yasal ve ahlaki yönleri: İçerik analizi uygulaması. (Yüksek Lisans).

168. [614832]. Ibarat Tokulova. (2016). Cengiz Aytmatov'un eserlerindeki edep-ahlak düşüncelerini ergenlik öncesi çocuk eğitiminde kullanmanın pedagojik şartları. (Yüksek Lisans).

169. [61581]. Eftal Orhan. (1997). Televizyonda yayınlanan şiddet, cinsel ve dini içerikli filmlerin ve çizgi filmlerin çocukların dini duyguları üzerine etkisi / The effects of the programs on television contain violence, sexuality and religion and cartoons on children's religious feelings. (Yüksek Lisans).

170. [616549]. Abdulkerim Tutmaz. (2020). Ortaokul din kültürü ve ahlak bilgisi ders kitaplarının öğrencilerin gelişim düzeylerine uygunluğu (5. ve 8. sınıflar) / The appropriateness of secondary school religious culture and moral knowledge courses textbooks to student development levels (5th and 8th grades). (Yüksek Lisans).

171. [616627]. Ayşe Sevde Karaca. (2020). Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 yaş kur'ân kursu öğrencilerine uygulanan değerler eğitiminin öğretici görüşleri açısından incelenmesi / The examination of values education applied to pra 4-6 age quran course students in terms of tutorial views. (Yüksek Lisans).

172. [61794]. Mehmet Cesur. (1997). Lokman suresi ışığında ailede çocuğun ahlaki eğitimi. (Yüksek Lisans).

173. [62480]. Remziye Ege. (1997). Okul öncesi çocukları için hazırlanan kitaplarda dini ve ahlaki motiflerin işlenişiyile ilgili bir inceleme / A Study about the religious and moral motifs in the books prepared for pre-school children. (Yüksek Lisans).

174. [62707]. Abdussamet Aydın. (1997). Şaban Şifai'nin Tedbiru'l-Mevlud isimli eserine göre çocuğun doğum öncesi dönemi gelişimi ve çevre şartları. (Yüksek Lisans).

175. [72665]. Eyüp Şimşek. (1998). Çocukluk döneminde ibadet eğitimi / Education of worship in childhood. (Yüksek Lisans).

176. [87623]. Semiha Yılmaz. (1999). 7-9 yaş çocuklarının dini bilgi ve duygu gelişimleri üzerinde ailenin etkisi / The effect of the family on the development of the religious knowledge and feeling of the children between the age of 7 and 9. (Yüksek Lisans).

177. [98564]. Elif Dereli Yalçın. (2000). Çocuk mahkemelerinde yargılanan çocukların, ahlak ve adalet anlayışlarının gelişimi / Moral and

distributive justice reasoning of juveniles prosecuted in criminal court. (Yüksek Lisans).

a.c. Makaleler

Makalenin bu bölümünde yer verilen makalelerin bibliyografik nitelendirme yazım formatı sadece bu çalışmaya özgü olarak “yazar soyadı ve adı, makale adı, dergi adı, yayın yılı, cilt ve sayı, sayfa sayısı” biçiminde alfabetik dizilime göre düzenlenmiştir.

1. Acar, Hatice, “İlkokul çağı çocuklarında inanç gelişimi / Faith development in primary school children”, İlahiyat Araştırmaları Dergisi / Journal of Divinity Studies, 2014, sayı: 2, s. 1-39.

2. Apaydın, Halil, “Aile içi iletişimin çocuğun dinsel gelişimine etkisi”, Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2001, sayı: 12/13, s. 319-337.

3. Armaner, Neda, “Okulda çocuğun düşünce ve davranışını etkileyen faktörler ve rehberlik”, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1981, cilt: 24, s. 167-173.

4. Ay, Mehmet Emin, “Avrupa ülkelerinde yaşayan Türk işçi çocuklarının kimlik problemi ve çözümü için bazı teklifler”, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1998, cilt: 7, sayı: 7, s. 207-223.

5. Ay, Mehmet Emin, “Hz. Peygamber (sav) ve çocuklar”, Diyanet İlmî Dergi, 2003, Özel Sayı, s. 161-180.

6. Aybey, Salih, “6-14 yaş arası çocuğun dini gelişim dönemi özelliklerinin bilinmesinin din eğitimi açısından önemi”, Turkish Studies, 2016, cilt: 11, sayı: 5, s. 69-84.

7. Aydın, Ali Rıza, “Çocuğun dini kişiliğinin gelişmesinde aile faktörü”, EKEV Akademi Dergisi, 2003, cilt: 7, sayı: 15, s. 105-112.

8. Aydın, Ali Rıza, “Çocuğun dinî şahsiyet kazanmasında ailenin önemi”, Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1996, sayı: 8, s. 211-219,

9. Aydın, Mehmet Zeki, "Ailede ahlâk eğitimi", Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2003, cilt: 7, sayı: 2, s. 125-158.

10. Bahadır, Abdülkerim “Çocukluk dönemi din ve değer yapılımasında tv yayınlarının olumsuz etkileri ve çözüm önerileri” , Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2005, sayı: 20, s. 29-64.

11. Bahadır, Abdülkerim, “Çocuğun inanç ve değer gelişiminde tv'nin sakıncalı yönleri”, Din ve Hayat: İstanbul Müftülüğü Dergisi, 2009, sayı: 1, s. 78-81.

12. Baz Bilici, Ali, “Boşanma sürecinde çocuklar üzerindeki psiko-sosyal etkileri”, Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2014, cilt: 18, sayı: 2, s. 79-110.

13. Baz Bilici, Ali, “Çocukların dini gelişmelerinde camilerin rolü”, *Turkish studies*, 2016, cilt: 11, sayı: 5, s. 117-136.

14. Bilecik, Sümeyra, “Akran görüşlerine göre mülteci çocukların sosyal becerileri üzerine nicel bir araştırma / A quantitative research on social skills of refugee children according to peer opinions”, *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2019, cilt: 18, sayı: 35, s. 287-313.

15. Bilecik, Sümeyra, “Otuzmlı çocuklar için iköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretim programı: Otuzmlilerde din ve din eğitiminin imkânı tartışmaları çerçevesinde bir inceleme”, *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2019, cilt: 30, sayı: 1, s. 79-109.

16. Bilgili, Fatih Menderes, “Din eğitiminde çocuğun tabiatından kaynaklanan bireysel eğilimlerin ve isteklerin karşılanması problemi”, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2005, cilt: 5, sayı: 2, s. 163-186.

17. Bilgin, Beyza, “Çocuklarımızın duyguları ve duaları”, *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1995, sayı: 2, s. 69-78.

18. Bilgin, Beyza, “Okul öncesi çağı çocuğunda dinî kavramlar”, *Din Öğretimi Dergisi*, 1986, sayı: 8-9, s. 21-29.

19. Cebeci, Suat & Recep Demir, “Çizgi filmler çocuklara neyi vaat ediyor?”, *Diyanet İlmi Dergi*, 2018, cilt: 54, sayı: 1, s. 139-169.

20. Cilacı, Osman, “Yurtdışındaki işçi çocuklarının dinî problemleri açısından Türkiye'ye uyumları meselesi”, *Diyanet İlmi Dergi*, 1985, cilt: 21, sayı: 3, s. 47-57.

21. Çanakçı, Ahmet Ali, “Çocukluk dönemi gelişim özellikleri ve din eğitimi: Sorunlar ve çözüm önerileri üzerine bir araştırma”, *Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2018, 6.

22. Çayır, Celal, “Çocuklarda Tanrı tasavvuru üzerine bir araştırma”, *Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2013, cilt: 15, sayı: 2, s. 25-60.

23. Çınar, Fatih & Nural Şener, “Cami cemaatinin cami ile tanışmalarında çocukluk dönemi yaşantılarının etkileri / The effects of childhood experiences in meeting with the mosque”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar*, 2016, cilt: 9, sayı: 47, s. 1050-1058.

24. Çoban, Mustafa, “Dinî referanslarda ailenin sorumluluğu bağlamında çocuğun dinî eğitimine dair bazı ilkeler / The principles of children's education in the qur'an and sunnah”, *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2019, cilt: 10, sayı: 22, s. 181-196.

25. Davarcı, Yasemin & Kayıklık, Hasan, “Çocukların aile içinde şiddete maruz kalmaları ve dindarlıkları üzerine ampirik bir araştırma”, *Bilimname: Düşünce Platformu*, 2016, cilt: 3, sayı: 32, s. 109-145.

26. Davarcı, Yasemin & Zengin, Zeki Salih, “Korunma ihtiyacı olan çocukların rehabilitasyonunda din eğitiminin rolü / The role of

religious education in rehabilitation of children in need of protection”, İslâmi Araştırmalar, 2019, cilt: 30, sayı: 2, s. 255-277.

27. Dayhan, Ahmet Tahir, “Çocuğun namaz eğitimi ile ilgili bir hadis tahlilinin tahlili”, Marife: Dini Araştırmalar Dergisi, 2003, cilt: 3, sayı: 2, s. 29-58.

28. Dirican, Rabia & Dağlıoğlu, H. E. "3-6 yaş grubu çocuklarına yönelik yayımlanan resimli hikâye kitaplarının bazı temel değerler açısından incelenmesi." Cumhuriyet International Journal of Education, 2004, cilt: 3, sayı: 2, s. 44-69.

29. Dündar, Mahmut, “İslam’a göre çocuğun eğitilecek yönleri / Child’s aspects that need to be trained according to Islam”, Anemon: Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2018, cilt: 6, sayı: 6, s. 809-818.

30. Ertürk, Mustafa, “Çocuğun dîni eğitiminde kullanılan bir hadis ve tahlili”, Marife: Dini Araştırmalar Dergisi, 2002, cilt: 2, sayı: 2, s. 53-79.

31. Eyüpoğlu, Osman, “Bilgi ve sahip olma arzusu arasındaki ilişki bağlamında kadın ve çocuğa karşı şiddet söyleminin irdelenmesi”, Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2007, sayı: 24-25, s. 245-271.

32. Gündüz, Turgay, “Üstün zekâlı çocuklarda ahlak gelişimi ve eğitimi”, İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2010, cilt: 1, sayı: 1, s. 157-177.

33. Güneş, Âdem, “Çocuklarda kişilik ve karakter eğitiminde dizilerin rolü”, Din ve Hayat: İstanbul Müftülüğü Dergisi, 2011, sayı: 12, s. 82-85.

34. Kadırcı, Kadir, “Çocukların doğulması ile bağlı adetler, inançlar ve Türk halkları arasında etnik elakeler”, Türk Kültürü, 2000, cilt: 38, sayı: 451, s. 668-675.

35. Karacelil, Süleyman, “Terör-Din Eğitimi İlişkisi: Taş atan çocukların dini alt yapıları ve dine bakış açıları”, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2013, sayı: 28, s. 17-41.

36. Karacoşkun, M. Doğan, “Okul öncesi dönem çocuklarında dua”, Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2005, cilt: 9, sayı: 1, s. 101-124.

37. Kartopu, Saffet & Hasan Tanrıverdi, “Dini kavramlarla ilgili algıların oluşumunda çocukluk döneminin etkisi: Gümüşhane Üniversitesi örneği / The effect of childhood in the formation of perceptions about religious concepts: A case study in the University of Gumushane”, Journal of Academic Social Science Studies, 2013, cilt: 6, sayı: 7, s. 621-656.

38. Kasapoğlu, Abdurrahman, “Kur’ân’da anne çocuk ilişkisi: Çocuğun doğumdan sonraki ilk gelişim evresi”, EKEV Akademi Dergisi, 2007, cilt: 11, sayı: 30, s. 85-102.

39. Kaya, Mevlüt, “Ailede anne-baba tutumlarının çocuğun kişilik ve benlik gelişimindeki rolü”, Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1997, sayı: 9, s. 193-204.

40. Kılavuz, M. Akif “Anne baba örnek davranışlarının çocukların ve ergenlerin dinî kişiliğinin oluşumuna etkileri”, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2005, cilt: 14, sayı 2, s. 41-58.

41. Kılavuz, M. Akif, “Çocuğun dini eğitimi ve öğretiminde bilgi-sayarın yeri ve önemi”, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1998, cilt: 8, sayı: 7, s. 373-378.

42. Kılavuz, M. Akif, “Çocukluk döneminde dini sorular”, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1998, cilt: 9, sayı: 7, s. 379-382.

43. Kılıç, Metin, “Çocukların din ve ahlak eğitiminde serbest zaman aktivitelerinin rolü”, Tarih Okulu Dergisi, 2018, sayı: 33, s. 889-909.

44. Koç, Bozkurt, “Çocuğun dinî gelişiminde rol model olarak anne ve baba”, Dinî Araştırmalar, 2008, cilt: 11, sayı: 31, s. 49-60.

45. Koç, Bozkurt, “Çocuklarda cennet ve cehennem tasavvuru: İlköğretim okulu öğrencileri örnekleme”, EKEV Akademi Dergisi, 2009, cilt: 13, sayı: 39, s. 155-178.

46. Köylü, Mustafa, “Çocukluk dönemi ahlak gelişimi”, Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, 2003, sayı: 12, s. 69-87.

47. Köylü, Mustafa, “Farklı din ve kültürlere mensup çocukların dini inanç ve Tanrı tasavvurları, EKEV Akademi Dergisi, 2004, cilt: 8, sayı: 19, s. 17-30.

48. Köylü, Mustafa, “Ölüm olayının çocuklar üzerine etkisi ve ölüm eğitimi”, Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2004, sayı: 17, s. 95-120.

49. Köylü, Mustafa. “Çocukluk dönemi dini inanç gelişimi ve din eğitimi”, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2004, cilt: 45, sayı: 2, s. 137-154.

50. Kuşat, Ali, “Bilişsel gelişim açısından din fitrat ilişkisi”, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2012, cilt: 15, sayı: 2, s. 35-53.

51. Martı, Huriye, “Çocuğu ibadete dost eylemek”, Eğitim Yazıları, 2009, cilt: 10, sayı: 17, s. 13-17.

52. Oruç, Cemil & Erhan Tecim & Hilal Özyürek, "Okul öncesi dönem çocuğunun kişilik gelişiminde rol modellik ve çizgi filmler", Ekev Akademi Dergisi, 2011, sayı: 15/48, s. 281-297.

53. Oruç, Cemil, “Erken çocukluk dönemi dini gelişim teorileri bağlamında din eğitimi”. Electronic Turkish Studies, 2013, 8 (8).

54. Oruç, Cemil, “Okul öncesi dönemde dini duygunun kökenleri ve gelişimi”, *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 2010, cilt 10, sayı: 3, s. 75-96.

55. Öcal, Mustafa, “Ailede çocukların dinî ve ahlakî eğitimlerinde karşılaşılan problemlerin başlıca sebepleri ve çözüm için bazı teklifler”, *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1996, sayı: 3, s. 187-206.

56. Öcal, Mustafa, “Çocuklara İslâm’ı bir bütün olarak nasıl anlatabiliriz? İslâm Bahçesi Benzetmesi”, *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2003, cilt: 12, sayı: 2, s. 103-114.

57. Öcal, Mustafa, “Okulöncesi ve ilköğretim çağı çocuklarının Allah tasavvurları üzerine bir araştırma”, *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2004, cilt: 13, sayı: 2, s. 59-80.

58. Önder, Mustafa, “Medya kısılacısındaki çocuklar”, *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 2008, cilt: 8, sayı: 4, s. 183-190.

59. Özdemir, Muhammet, “İslâm çocukları özelinde güç merkezli varoluşlarda rasyonel çıkar ve ahlâk münasebeti üzerine bir soru: Ahlâk menfaatleri korur mu dizginler mi?”, *Yetkin Düşünce*, 2018, cilt: 1, sayı: 4, s. 97-108.

60. Özdemir, Ömer, “Ebeveynlere göre ailede çocuğun din eğitimi”, *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2019, sayı: 47, s. 313-343.

61. Özdemir, Şuayip, “Çocuğun aile eğitiminde hoşgörü”, *Diyanet İlmî Dergi*, 1997, cilt: 33, sayı: 1, s. 121-128.

62. Özdemir, Şuayip, “Çocuğun din eğitiminde ailenin rolü”, *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2002, sayı: 9, s. 113-131.

63. Özdemir, Şuayip, “Nisâ sûresinde aileyle ilgili olarak yer alan âyetlerin istikrarlı bir aile kurumunun teşekkülü ve çocuğun eğitimi açısından tahlili”, *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 2002, cilt: 2, sayı: 3, s. 1-17

64. Özel, İsa, “Aile ve din ilişkisi açısından sokak çocukları”, *On dokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2012, sayı: 32, s. 177-217

65. Özen, Muhyettin, “İlkokul dönemi çocukların inanç tutumlarının oluşmasında anne ve babaların rolü”, *Kırıkkale Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi Dergisi*, 2018, cilt: 3, sayı: 5, s. 117-140.

66. Özeri, Zeynep Nezahat, “Okul öncesi çocuklarda dinî ve ahlakî değer eğitimi”, *Din ve Hayat: İstanbul Müftülüğü Dergisi*, 2009, sayı: 1, s. 92-94.

67. Özkan, Fatih, “Ailenin dini tutum ve davranışlarının çocuğun dini tutum ve davranışlarına etkisi: Diyarbakır örneği”, *Mîzânü'l-Hak: İslami İlimler*, 2018, sayı: 7, s. 63-109.

68. Peker, Hüseyin, “Çocukları ve gençleri suça iten faktörler”, *Diyanet İlmî Dergi*, 1991, cilt: 27, sayı: 2, s. 81-89.

69. Şimşek, Eyüp, “Çocukluk dönemi dini gelişim özellikleri ve din eğitimi”, *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 2004, cilt: 4, sayı: 1, s. 207-220.

70. Tavukçuoğlu, Mustafa, “Okul öncesi çocuğunun eğitiminde din duygusu ve din eğitimi”, *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2002, sayı: 14, s. 51-63.

71. Topçu, Nureddin, “İlkokullarda ahlâk eğitimi”, *İslâm Medeniyeti*, 1967, cilt: 1, sayı: 4, s. 24-26.

72. Tosun, Aybıçe & Kübra Yıldız, "Erken çocukluk dönemi din eğitimi yaklaşımları üzerine karşılaştırmalı bir analiz", *Amasya İlahiyat Dergisi*, 2019, sayı: 12, 121-151.

73. Tosun, Cemal & Fatma Çapçioğlu, "4-6 yaş kur'an kursları öğretim programının dini gelişim kuramları çerçevesinde incelenmesi." *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2015, 705.

74. Turan, İbrahim, "Bazı Batı ve Türk çocuk klasiklerinde dini ve ahlaki değerler." *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 2010, cilt: 10 sayı: 3, s. 171-194.

75. Türk, Esra, “Çocukluk döneminde duygusal gelişim ve din eğitimi”, *Marife: Dini Araştırmalar Dergisi*, 2014, cilt: 14, sayı: 3, s. 143-158.

76. Ünal, Ali, “Kırgız ailesinde çocuğun yeri ve doğum öncesi geleneksel inanç motifleri”, *Araşan Sosyal Bilimler Enstitüsü İlmî Dergisi*, 2012, sayı: 13-14, s. 145-162.

77. Ürer, Emre, “Çocuklarda ölüm ve yas üzerine bir inceleme”, *Dinî Araştırmalar*, 2017, cilt: 20, sayı: 52, s. 131-140.

78. Yaşar, Sebahattin, “Çocuklarda ölüm ve ötesi”, *Din ve Hayat: İstanbul Müftülüğü Dergisi*, 2012, sayı: 16, s. 116-119.

79. Yıldırım, Bilal, “Çocuğun şahsiyet gelişiminde ailenin yeri ve önemi üzerine bir inceleme”, *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1997, sayı: 2, s. 119-136.

80. Yıldız, Aslıhan, “Hz. Peygamber'in hayatını anlatan çocuk kitaplarının dini düşüncenin gelişimi açısından değerlendirilmesi”, *Electronic Turkish Studies*, 2018, cilt: 13, sayı: 15, s. 527-538.

81. Yıldız, Mualla, “Çocukların Tanrı imgesi'nin farklı değişkenler açısından incelenmesi”, *Toplum Bilimleri Dergisi*, 2013, cilt: 7, sayı: 13, s. 45-63.

82. Yılmaz, Sema, “8-13 yaş çocuklarının bilişsel gelişiminde -ölüm kavramı-”, *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2012, cilt: 16, sayı: 1, s. 9-42.

83. Yılmaz, Sema, “Çocuklarda ‘ölüm kaygısı’nın çeşitli değişkenler açısından incelenmesi”, *Bilimname Dergisi*, 2013, sayı: 25, s. 169-189.

84. Yiğit, Ayşegül, “Çocuğun gelişim özellikleri ve iletişim ilkeleri doğrultusunda ailede din eğitimi”, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2006, sayı: 22, s. 179-203.

85. Zengin, Halise Kader, “Almanya’daki Müslüman çocuklarda Allah kavramının gelişimi: Adem ve Havva kıssası -yaratılışı, cennetten çıkarılışları- bağlamında 1-4., 6. sınıf çocukları üzerine bir araştırma”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2010, cilt: 51, sayı: 1, s. 213-248.

a.d. Bildiriler

Makalenin bu bölümünde yer verilen bildirilerin bibliyografik nitelendirme yazım formatı sadece bu çalışmaya özgü olarak “yazar soyadı ve adı, bildiri adı, sempozyum/kongre ve eser adı, düzenleme ve yayın yılı, cilt ve sayı, sayfa sayısı” biçiminde alfabetik dizilime göre düzenlenmiştir.

1. Akçay, Hasan, “Yunusça söylemin günümüz çocuklarına verecekleri”, *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu*, 2009 - Karaman, 2010, s. 413-434.

2. Akdeniz, Sabri, “Çocuğun fikir ve hayal çevresi”, *İslâm’da Aile ve Çocuk Terbiyesi (I)*, 2005, s. 323-336.

3. Akpınar, Ali, “Kur’ân’a göre çocuğun kişiliğinin oluşmasında ana-babanın rolü ve ana-babanın çocuktan etkilenmesi”, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize İlahiyat Fakültesi Çocuk Sorunları ve İslâm Sempozyumu*, 30 Eylül - 2 Ekim 2005, Rize, 2010, s. 522-527.

4. Alisinanoğlu, Fatma, “Parçalanmış aileler ve ailenin parçalanmasının çocuklar üzerindeki etkileri”, *Kutlu Doğum 2009: Kürselleşen Dünyada Aile*, 2010, s. 306-334.

5. Ay, Mehmet Emin, “Çocuklara iman esaslarının öğretimi”, *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*, 1998, s. 239-269.

6. Aydın, Muhammed Şevki, “Kınalızade Ali Efendi’ye göre kız çocuklarının eğitimi”, *Osmanlı Dünyasında Bilim ve Eğitim: Milletlerarası Kongresi (12-15 Nisan 1999)*, 2001, s. 175-183.

7. Ayhan, Halis, “Çocuklarda ibadet eğitimi”, *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*, 1998, s. 279-294.

8. Bahadır, Abdülkerim, “Çocukluk dönemi din ve değer yapılanmasında tv yayınlarının olumsuz etkileri ve çözüm önerileri”, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize İlahiyat Fakültesi Çocuk Sorunları ve İslâm Sempozyumu*, 2005, Rize, 2010, s. 548-606.

9. Bayraktar, M. Faruk, “Şiddeti önlemede bir tedbir: Çocuklara merhamet eğitimi”, Dini ve Toplumsal Boyutlarıyla Cinsiyet-I, Tartışmalı İlmî İhtisas Toplantı, 21-22 Mayıs 2011, 2012, s. 123-129.

10. Bilici, Faruk, “Fransa’da Müslümanlar ve Müslüman çocukların din eğitimi”, Din Öğretimi ve Din Hizmetleri Semineri (8-10 Nisan 1988), 1991, s. 389-408.

11. Bilkan, Ali Fuat, “Batı’da çocuklara yönelik dinî yayınlar”, Türkiye III. Dinî Yayınlar Kongresi: Türkiye’de Çocuk Yayıncılığı, 28-30 Ekim 2005-Ankara, 2007, s. 173-178.

12. Buyrukçu, Ramazan & Safınaz Asri, “Aile ve okuldaki din eğitimi-öğretimi farklılıklarının çocuğun kişilik gelişimine etkileri”, Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize İlahiyat Fakültesi Çocuk Sorunları ve İslâm Sempozyumu, 30 Eylül - 2 Ekim 2005, Rize, 2010, s. 672-700.

13. Çakan, İsmail Lütfi, “Bir medeniyet projesi ve dünya görüşü olarak İslâm’ın çocuğa bakışı”, Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize İlahiyat Fakültesi Çocuk Sorunları ve İslâm Sempozyumu, 30 Eylül - 2 Ekim 2005, Rize, 2010, s. 25-32.

14. Çamdibi, Mahmut, “Ailede çocuğun ahlâkî terbiyesi”, İslam’da Aile ve Çocuk Terbiyesi-(II), 2005, s. 127-133.

15. Dönmez, Fatma, “Okul öncesi dönem çocuklarının dini tasavvurlarına din eğitimi açısından bir yaklaşım”, Yaygın Din Eğitimi Sempozyumu-II, Ankara, 2013, cilt: 2, s. 523-541.

16. Efe, Âdem, “Engelli çocuk ve ailelerinin sorunlarının tespiti ve bunların çözümünde dinin rolü (Isparta Spastik Çocuklar Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi örneği)”, Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize İlahiyat Fakültesi Çocuk Sorunları ve İslâm Sempozyumu, 30 Eylül - 2 Ekim 2005, Rize, 2010, s. 851-882.

17. Eker, Emrah & Aşlamacı, İbrahim, “Çocuğun okul eğitiminde ailenin rolü: İğdır imam hatip okulları örneğinde bir değerlendirme”, İğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Uluslararası Aile İçi Eğitim Çalıştayı, 2016, s. 37- 56.

18. Güleç, İsmail, “Çocuklar için hazırlanan mesnevi hikâyeleri üzerine”, Ergun Çelebi ve Kütahya Mevleviliği, 2015, s. 251-257.

19. Gündüz, Fatma, “Okulöncesi çocuklarda dini tasavvurlara psikolojik bir yaklaşım”, Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize İlahiyat Fakültesi Çocuk Sorunları ve İslâm Sempozyumu, 30 Eylül - 2 Ekim 2005, Rize, 2010, s. 727-742.

20. Karabacak, Mustafa, “Hz. Peygamber’in çocuklarla eylemsel ve sözel iletişimi”, I. Uluslararası Din ve İnsan Sempozyumu “Din, Dil ve İletişim” 10-12 Ekim 2019 Eskişehir, 2019, s. 363-373.

21. Karasu, Teceli, “Hz. Ömer’in çocuklar ile ilişkisinin günümüz pedagojisi açısından incelenmesi”, Uluslararası Hz. Ömer Sempozyumu, 2018, cilt: II, s. 583-593.

22. Kayıklık, Hasan, “Çocuğun inanma duygusunun diğer duygularla ilişkisi”, Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize İlahiyat Fakültesi Çocuk Sorunları ve İslâm Sempozyumu, 30 Eylül - 2 Ekim 2005, Rize, 2010, s. 743-755.

23. Kıyak, Abdulkadir, “Çocukların eğitiminde İslam’ın ve Hıristiyanlığın ceza metoduna yaklaşımı”, Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi Bildirileri: 2016 Hoca Ahmet Yesevi Yılı Anısına, 2016, cilt: V, s. 351-357.

24. Kiriş, H. Mustafa, “Camileri seven çocuklar yetiştirme ilkesi bağlamında dikkat edilmesi gereken bir konu: Ödül ve ceza”, Gök Medrese İlahiyat Araştırmaları -1, 2019, s. 53-71.

25. Koç, Ahmet, “Okul öncesi dönemde ailede çocuğun din eğitimi”, Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize İlahiyat Fakültesi Çocuk Sorunları ve İslâm Sempozyumu, 30 Eylül - 2 Ekim 2005, Rize, 2010, s. 627-658.

26. Küçük, Hülya, “Yurtdışındaki Türk çocuklarının terbiyevî problemleri ve çözüm yolları, İslâm’da aile ve çocuk terbiyesi-(I), 2005, s. 189-201.

27. Mert, Musa, “Çocuklarla ve gençlerle iletişiminde din dili - yeni yaklaşımlar ve öneriler”, Cunda Toplantıları I Din Dili Çalıştayı (05-06 Mayıs 2018), 2018, s. 175-193.

28. Mert, Musa, “Sözlü ve Yazılı Edebiyatla Hz. Muhammed’i (s.a.v) çocuklara anlatırken dikkate alınması gerekenler”, Hazreti Peygamber’i Sanatla Anlatmak, 2018, s. 255-273.

29. Önder, Abdullah, “Kur’an’a göre ailenin çocuğun eğitimindeki yeri ve önemi”, 2. Uluslararası Güneysu Sempozyumu Ahlaki Sorunlar Gençlik ve Değerler Eğitimi Bildiri Kitabı, 2018, s. 201-220.

30. Özdemir, Mustafa, “Çocukların dinî sosyalleşme süreçlerine din görevlilerinin etkisi (Karaman örneği)”, IX. Uluslararası Din Görevlileri Sempozyumu: Şehir ve Medeniyetin İnşasında Din Görevlilerinin Rolü, 3-4 Kasım 2018 Sancaktepe, Tam Metin Bildirileri, 2019, s. 139-155.

31. Sağlam, İsmail, “Anne-Baba dindarlığının çocuklar üzerindeki etkisi”, Dindarlık Olgusu (Sempozyum Tebliğ ve Müzakereleri)”, 25-26 Aralık 2004, İSAM Konferans Salonu, Üsküdar-İstanbul, 2006, s. 163-180.

32. Sayar, Kemal, “Parçalanmış ailelerde ve çocuklarında görülen problemler”, Günümüzde Aile Uluslararası Aile Sempozyumu (2-4 Aralık 2005-İstanbul), 2007, s. 69-77.

33. Yılmaz, Macid, “Oruç bağlamında dinî pratiklerin çocuğun din eğitimine katkısı”, Uluslararası Ramazan Sempozyumu: Ramazan ve Oruç, 2015, s. 627-645.

34. Yurt, Mehmet Emin & Osman Bayraktutan, “Çocuğun kişilik gelişiminde ailenin önemi”, Iğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Uluslararası Aile İçi Eğitim Çalıştayı, 2016, s. 277- 292.

a.e. Çeviriler

1. Bovet, Pierre, “Din duygusu ve çocuk psikolojisi”, (Çev. Selâhattin Odabaş), İş Bankası Yayınları, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1958.

2. Boyatzıs, Chris J, “Çocukluk döneminde dinsel ve manevî gelişim”, (Çev. Mustafa Koç), Balıkesir Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2017, cilt: 3, sayı: 2, s. 395-445.

3. Clark, W. H, “Çocukluk dönemi dini-I”, (Çev. Neda Armaner), Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1981, cilt: 24, s. 175-185.

4. Clark, W. Houston, “Çocuklukta din”, (Çev. Adil Çiftçi & Murat Yıldız), Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1998, sayı: 10, s. 183-205.

5. Dickie, Jane R. & Dawn M. Merasco, “Ana-baba, çocuk ilişkileri ve çocukların Tanrı tasavvurları”, (Çev. İlhan Topuz), Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2012, sayı: 28, s. 177-206.

6. Dinî Ratcliff, Donald, “Çocuklar dinî kavramları nasıl anlarlar?”, (Çev. Ali Rıza Aydın), Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1998, sayı: 10, s. 159-170.

7. Heinelt, Gottfried, “Okul Öncesi dönemde çocuğun gelişiminin psikolojik temeli”, (Çev. Şuayip Özdemir), Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi, 2003, cilt: 3, sayı: 2, s. 209-232.

8. Pnevmatikos, Dimitris, “İlkokul çağındaki çocukların dini kavramlarındaki kavramsal değişimler: Tanrı'nın yaşadığı ev örneği”, (Çev. Recep Kaymakcan & Abdulkadir Çekin), Dini Araştırmalar, 2005, cilt: 8, sayı: 22.

9. Vergote, Antoine, “Çocuklukta din”, (Çev. Erdoğan Fırat), Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1978, cilt: 22, s. 315-329.

10. Vianello, Renzo & Kalevi Tamminen & Donald Ratcliff, “Çocukların dinî kavramları”, (Çev. İlhan Yıldız), Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, 2000, sayı: 7, s. 403-444.

a.f. Ansiklopedi Maddeleri

1. Hökekleli, Hayati, “Çocuk” maddesi, TDV İslâm Ansiklopedisi, cilt: 8, ss. 355-359, TDV Yayınları, İstanbul-1993.

S o n u ç

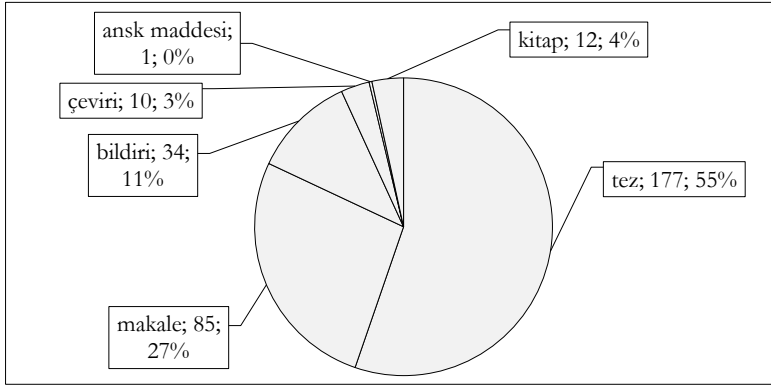
Psikolojinin ilk kurulduğu yıllardan bu yana psikolojiyle ilgilenen bilim insanları, din konusuyla da ilgilenmişler ve bu konuda araştırmalar yapmışlardır. Batı'da psikologlar tarafından yapılan bu çalışmalar, din psikolojisinin de bilimselleşme sürecine katkı sağlamıştır. Din psikolojisinin bilim dalı olma süreci ise 1900'lü yılların başlarına dayanmaktadır. Psikolojinin alt bilim dalı olan din psikolojisi, dinin birey üzerindeki her türlü etkisini araştıran bir uzmanlık alanıdır. Dinin inkârını veya kabûlünü ispatlamaktan daha çok dinin birey üzerindeki görünümüleriyle ve yansımalarıyla ilgilenmektedir.

Akademik bir disiplin olarak Batı'da doğup gelişen din psikolojisinin Türkiye'de bilim dalı çizgisindeki oluşum süreci yaklaşık olarak 1950'li yıllardan sonra başlamıştır. Dolayısıyla Türk din psikolojisi çalışmalarının kronolojik olarak yaklaşık 70 yıllık bir zaman dilimine yayıldığı söylenebilir. Türkiye'de bu alanda yapılan bilimsel çalışmaların günden güne artış göstermesi ve özellikle son çeyrek yüzyıldan bu yana din psikolojisine duyulan ihtiyacın ve ilginin hızla artması, yerli ve yabancı kaynak sorununu da ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda Türk din psikolojisinin bilimselleşme sürecinde sorunların ve eksikliklerin belirlenebilmesi için bu alanda yapılan ampirik ve teorik araştırmaların alan uzmanları din psikologları tarafından tematik içerikte düzenli literatür çalışmalarıyla takip edilmesi son derece önemlidir (Koç, 2015: 215).

Bireyin din ile ilişkisini ortaya çıkaran her konu din psikolojisi bilim dalının araştırma alanına girmektedir. Bu konulardan biri de doğumdan ölüme kadar bireyin geçirdiği gelişimsel dönemlerin dinsel yönünü, gelişimini, değişimini ve etkisini kısaca dinsel boyutunu ele alan 'dinsel gelişim dönemleri'dir. Türk din psikolojisi çalışmalarında çocukluk dönemi dinsel gelişimi üzerine bir literatür (1958-2020) taramasını amaçlayan bu makalede, dinsel gelişim dönemlerinden 'çocukluk dönemi dinsel gelişimi' üzerine araştırma yapmayı planlayan araştırmacılar için kaynak tarama ihtiyacını gidermek de hedeflenmiştir. Bu hedefler doğrultusunda konuyla ilgili oluşturulan bir görsel üzerinden kısaca yapılan bu çalışmadan elde edilen bulguların nitel analizleri aşağıdaki gibidir (bkz. Grafik-1).

Grafik-1:

Akademik ürünlerin türlerine göre nicel dağılımı

Yukarıdaki Grafik-1’de akademik ürünlerin türlerine göre nicel dağılımlarına bakıldığında, taranan kaynakların % 4’ünü kitapların (n=12), % 55’ini tezlerin (n=177), % 27’sini makalelerin (n=85), % 11’ini bildirilerin (n=34) ve % 3’ünü ise çevirilerin (n=10) oluşturduğu görülmüştür. Ayrıca belirlenen kitapların içinde bölümün (n=1) olduğu da bulgulanmıştır. Konuyla ilgili yapılan taramalarda oldukça sınırlı düzeyde (n=1) ansiklopedi maddesi olduğu saptanmıştır. Tüm bu nicel ürün çeşitliliğine göre toplamda 319 adet kaynağın tarandığı tespit edilmiştir (bkz. Grafik-1).

Çocukluk dönemi dinsel gelişimi üzerine (1958-2020) yapılan literatür taraması sonucunda genel bir değerlendirme yapıldığında, söz konusu gelişim dönemi üzerine Türkiye’deki araştırmaların ağırlıklı olarak din pedagogları tarafından yapıldığı dikkati çekmektedir. Dolayısıyla çocukluk dönemi dinsel gelişimi üzerine oluşturulan din psikolojisi literatürünün din eğitime göre nicel bir düşünüş gösterdiği söylenebilir. Buna sebebi olarak Türkiye’de din eğitimi alanında çalışan din pedagoglarının din psikologlarına göre nicel fazlalığı gösterilebilir.

Ayrıca din psikolojisi alanında çalışan araştırmacılar için konuya ilişkin şu önerilerde bulunulabilir:

(i)-Türk din psikolojisi literatürünü zenginleştirmek için her yıl düzenli olarak yapılan din psikologları toplantılarında, çocukluk dönemi dinsel gelişimi üzerine yapılacak tez çalışmaları ve yayınları özendirmek amaçlı bazı önerilerde bulunup prensip kararları alınmalıdır.

(ii)-Ayrıca düzenli aralıklarla söz konusu gelişim döneminde yapılan çalışmaların güncellenebilmesi amacıyla bibliyografi ve literatür çalışmaları sürdürülmelidir. Böylece bu konu üzerine çalışacak din psikologlarının söz konusu kaynaklara erişimi ve literatür eksikliğine ilişkin problemleri daha kolay aşılabılır.

Kaynaklar

- Abay, K. C. (2019). *Çocukluk dönemi dinsel gelişimi (1958-2019) üzerine bibliyografik bir araştırma*. (Yayınlanmamış Lisans Tezi). Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.
- Ansiklopedi Madde Taraması. (2020). İslâm Ansiklopedisi, (<https://www.islamansiklopedisi.org.tr>). Erişim: Nisan 2020.
- Certel, H. (2014). *Din psikolojisi*. Isparta: Berikan Yayınları.
- Horozcu, Ü. (2015). *Din psikolojisi*. İstanbul: Rağbet Yayınları.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar-ilkeler-teknikler*. (31. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Kitap Taraması. (2020). Milli Kütüphane, (<https://www.mktup.gov.tr>). Erişim: Nisan 2020.
- Koç, M. (2005). Din psikolojisi araştırmalarında ergenlik dönemi üzerine Türkçe yapılan çalışmalarla ilgili bir literatür incelemesi. *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 12, 41-69.
- Koç, M. (2015). İskoçya Ulusal Kütüphanesi'nde kayıtlı din psikolojisi ile ilgili kaynaklar (1925-2013) üzerine bibliyografik bir araştırma. *İğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5, 181-220.
- Köse, A. & Ayten, A. (2012). *Din psikolojisi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Köylü, M. (2004). Çocukluk dönemi dini inanç gelişimi ve din eğitimi. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 45 (2), 37-54.
- Makale Taraması. (2020a). Google Akademik, (<https://scholar.google.com.tr>). Erişim: Nisan 2020.
- Makale Taraması. (2020b). İslâm Araştırmaları Merkezi, (<http://www.isam.org.tr>). Erişim: Nisan 2020.
- Peker, H. (2014). *Din psikolojisi*. İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Şentürk, H. (2017). *Din psikolojisine giriş*. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Tez Tarama. (2020). Ulusal Tez Merkezi, (<https://tez.yok.gov.tr>). Erişim: Nisan 2020.

* *Teşekkür ve ithaf*: Teoloji lisans eğitim sürecimden (2015) başlayarak din psikolojisi alanını bana sevdiren ve adı geçen bilim dalındaki lisansüstü akademik kariyerimin bu ilk aşaması olan master dönemime kadar (2020) alan uzmanlığıma ilişkin bilimsel gelişimime çok kıymetli katkılar sağlayan akademik danışmanım Doç. Dr. Mustafa Koç'a çok teşekkür ederim. İlk yayımlanmış akademik ürünüm olan bu makalemi, saygıdeğer hocam akademisyen din psikoloğu Doç. Dr. Mustafa Koç'a ithaf ediyorum. [C.A.]